TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

KASIM : 1986 SAYI : 206

"ÖZAL'IN EKONOMİK VE SOSYAL TAHRİBATINA HİÇ KİMSENİN HAYALİ YETİŞEMEZ..."

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

Kasım
1986
Sayı : 206

SAHİBİ :
TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

●

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ :
HÜSEYİN EKMEKÇİOĞLU

●

MÜESSESE MÜDÜRÜ :
ORHAN BALABAN

●

YAZI KURULU :
BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

●

DERGİ ADRESİ :
TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel: 33 38 24

●

ABONE :
Yurtiçi, 6 aylık 900.-TL.
Yıllık 1.800.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 2.000.-TL.
Yıllık 4.000.-TL.

●

GRAFİK-MİZANPAJ :
TURGAY ÇERŞİL

●

FOTOĞRAFLAR:
NİHAT ÜSTÜN

●

DİZGİ BASKI :
DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
KIZILAY-ANKARA
TEL: 34 14 71

BASKI TARİHİ : 11.12.1986

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

içindekiler

1	YILMAZ'IN BASIN TOPLANTISI
5	YÖNETİM KURULU AÇIKLAMASI
6	MPM SOMPOZYUMUNA SUNULAN TÜRK-İŞ GÖRÜŞÜ
10	İSTİHDAM VE İŞSİZLİĞİN ÖNLENMESİ SEMİNERİ
13	KÖŞEMDEN
15	YATIRIMLAR VE İSTİHDAM
16	KEMAL ÖZER'İ KAYBETTİK
18	SENDİKA GENEL KURULLARI
31	ICFTU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI
32	MPM BÜLTENİNDEN

TÜRK-İŞ'TE BASIN TOPLANTISI

Şevket YILMAZ, Başbakanın sözlerini eleştirdi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, 25 Aralık tarihinde Ankara'da düzenlediği basın toplantısında, Başbakan Özal'ın sendika liderlerinden bahsederken kullandığı **«Sendika Ağaları»** sözünü eleştirirken, **«Sendika ve sendikacıları hedef alan Sayın Başbakan, ağır suçlamaları yanısıra, gerçekleri de saptırmaktadır.»** dedi.

Halka ve işçiye sırtını dönen bir iktidarın demokratik yollarla siyasi hayata veda edeceğini belirten Genel Başkan Şevket Yılmaz, Sendika Genel Başkanlarının da izlediği basın toplantısında şunları söyledi :

"TÜRK HALKI VE İŞÇİSİ SORUNLARINA SIRTINI DÖNENLERİ SİYASİ HAYATIMIZDAN DEMOKRATİK YOLLARDAN GÖTÜRECEKTİR..."

«20 Kasım Perşembe günü TEKSİF Genel Kurulunda yaptığım konuşmayı izleyen tepkilerin bir değerlendirmesini yapmak amacıyla bu basın toplantısını düzenleme ihtiyacı duydum.

O günkü konuşmamda; işçi hareketinin Sayın Özal'dan alacağı olduğunu belirtmiş, **«Bizim faturanın bedeli, Özal iktidarının siyasi tarihimizde kaybolup gitmesiyle ancak ödenmiş olur» demiştim.**

Bu konuşmamın ertesi günü, TBMM Bütçe Komisyonunda ANAP'lı bazı üyeler, Türk-İş'in genel grev tehdidiyle Hükümeti ve Parlamentoyu baskı altında tuttuğunu, Anayasa ve yasalara rağmen siyasi faaliyette bulunduğunu iddia edip, Sayın Cumhurbaşkanının bu konuda tedbir alması gerektiğini söylemişlerdir.

İki gün önce toplanan ANAP 2'nci küçük kurultayında Sayın Başbakan, Türk-İş ve sendikalarla sendikacıları hedef alan bir konuşma yapmış, ağır suçlamaları yanısıra, gerçekleri çarpıtan ifadeler kullanmıştır.

Esasen, üç yıllık iktidarı döneminde Türk işçi hareketine karşı tavrı ile Türk-İş/Hükümet ilişkilerini temelden yıkan Sayın Özal, bilinen bir gerçeği yeniden ortaya koymuştur.

Bu gerçek; Sayın Özal'ın

➡

hiç bir zaman Türk çalışanının, işçisinin, çiftçisinin, köylüsünün, memurunun, esnafının, emeklisinin, dul ve yetiminin yanında olmadığı ve olamayacağı gerçeğidir.

TÜRK İŞÇİSİNE HAKSIZ İTHAMLAR

TBMM Bütçe Komisyonunda Türk-İş'i suçlayan ANAP'lı milletvekilleri, bugünkü hukuk düzeni içinde Cumhurbaşkanının görevleri ve yetkiler i bilmezlikten gelmişlerdi

Gerçekle saptırarak, doğruları g ek, işçiler ve sendikal sendikacılar aleyhindeki haksız ithamlarına destek arayışı içindedirler.

Türk işçisinin içinde bulunduğu çıkmazları bertaraf etme arayışı yerine; Türk işçisini Sayın Cumhurbaşkanına şikayet etmeye çalışmaktadırlar.

Bu mantığa göre; yurt sorunları ancak bir avuç zengin tarafından söylenirse hak, işçi kesiminden ses çıkarsa Anayasa suçu olmaktadır.

İşçi, geçinemediğini söylediği zaman Başbakan tarafından kovalanabiliyorsa, **«senin reyine ihtiyacım yok»** diye azarlanabiliyorsa, Saym Özal ve iktidarının bu anlayışının sonucudur.

Onun için Türk-İş'in çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi anlayışı ile Başbakanın demokrasiden anladığı arasında büyük farklılıklar vardır.

Onun için, demokrasiyi bir avuç zengin için var sayan

zihniyetle mücadele etmekteyiz.

Saym Özal; 2'nci küçük kurultayda Anayasa'nın siyasi yasaklılar ile ilgili maddesinin değiştirilmesi halinde, arkasından da sendikal hakların ve derneklerle ilgili hükümlerin değiştirilmesi için Uluslararası kuruluşlardan isteklerin geleceğini belirterek, kamuoyunda **«Anayasa değişikliği isteyenler, dışarı dan talimat alan ve ülkeyi 12 Eylül öncesine götürmek isteyenlerdir»** imajını yaratma gayreti içindedir.

TÜRK-İŞ VE ANAYASA

Türk-İş; daha 19 Temmuz 1982 de Anayasa tasarısının açıklanması karşısında, demokrasiden ne anladığını net şekilde ortaya koymuştur.

Anayasa tasarısının Türk-İş te kaygı uyandırdığı, bu tasarının benimsenmesi halinde sağlıklı bir demokrasinin kurulamayaacğı, geleceğe güvenle bakılamayacağı açıkça ortaya konmuş; tasarının iş çevrelerinin raporları istikametinde oluştuğu, bu şartlar altında ulusca muhtaç olduğumuz huzur ve barışın kurulmasına imkan olmadığı ifade edilmiştir.

Temmuz 1982'de üç kitap halinde görüşlerimizi açıklamış, Danışma Meclisi'ne 45 maddede değişiklik yapılması için önerge vermiştik.

Anayasa'nın Milli Güvenlik Konseyinde son şeklini alışından önce de uyarılarımız eksiksiz yapılmıştır.

Bu konudaki çalışmalarımız, 1983 Aralık ayında yapılan 13'üncü Genel Kurulumuza ayrı bir kitap halinde sunulmuştur.

Anayasa'dan kaynaklanan sorunlar devam ettiği içindir ki; 15 Ocak 1986 tarihinde Saym Başbakana, TBMM Başkanına, siyasi parti baş-

kanlarına ve tüm milletvekillerine bu değişiklik isteklerimiz bildirilmiş, temel işçi hak ve özgürlüklerinin batı demokrasilerindeki örneklerine uygun hale getirilmesi isteğimiz dördüncü kez tekrarlanmıştır.

Türk-İş bu görüşleri savunmaya başladığında, siyasi yasaklılarla ilgili Anayasa maddesi tartışma konusu değildi.

Demek ki; **«siyasi yasaklılarla ilgili değişiklik olursa, sendikaların da istekleri ortaya çıkacaktır»** anlayışına yer yoktur.

Türk-İş, bugün de aynı görüşlerini korumaktadır.

Uluslararası kuruluşların bizim görüşlerimizi paylaşmalarının tek nedeni, Özal demokrasisi ile batı demokrasileri arasındaki farkın büyük oluşudur.

ÇOĞULCU DEMOKRASİ VE KAMU ÖZGÜRLÜKLERİ

oğuÇlcu ve özgürlükçü demokrasilerde kamu özgürlükleri eksiksiz uygulanır.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasilerde temel işçi hak ve özgürlükleri Hükümetleri rahatsız etmez.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasilerde **basın istediğini yazıyor»** ölçüsü değil; yazmak isteyip de ceza kanunlarında yer alan hükümler yüzünden yazamadıklarıyla demokrasi tartılır.

Nihayet, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasilerde sendikalara, derneklere gözdağı vermeye kalkışmak, tehditler savurmak beyhude çabalardır.

Sayın Özal, aynı konuşmasında, artık kanıksanan ve tesiri kalmayan bir suçlama daha yapmıştır,

Sendika liderlerine **«Sendika ağası»** diyerek, sözde küçük düşürmeye çalışmıştır.

Sendikalarımız, kuruluş günlerindeki imkansızlıklarını geride bırakmışlar, işçinin ödediği aidatlarla bina sahibi olmuşlar, Türk işçisini temsil eden kişilere yakışır şekilde bu binaları tefriş etmişler, araç-gereç ihtiyacını karşılamışlar, değişik mark otoları da hizmete koymuşlar

Tahta sandalyelerde, kırık masalarda sendikacılık yapmak, tarihe karışmıştır.

Sendika yöneticileri, yasa gereği malvarlıklarını Devlete bildirmektedirler.

Devlet denetimi her yıl yapılmakta, hasta işçiye alman bir şişe kanın hesabı sorulmaktadır.

Bu binalar, makam odaları, otolar bizim değil, yine işçinin malıdır.

Hiçbir sendikacı, seçime girmemek ya da seçilmemek suretiyle görevden ayrılırken, bunları alıp gitmemektedir.

Nasıl, Sayın Başbakanın özel uçağı kendi malı değil, devletin malıysa, bizim bugün kullandığımız imkanlar da işçilerin malıdır.

Durmadan «sendika ağası» karalamasının ne kadar yakışıksız olduğunu söylemeye gerek görmüyorum.

İŞÇİLERİ EV SAHİBİ YAPMA İDDİASI

Sayın Basın temsilcileri,

ANAP 2'inci küçük kurultayında bir başka saptırma

tablosu şudur :

Başbakan, **«İşçiyi ev sahibi yaptığımız zaman - sizi siyasi tarihten sileceğiz diyenlere ithaf edeceğiz. Görsünler kim işçi dostu, kim değil»** demektedir.

Bu konuda Sayın Başbakana söyleyeceklerimiz var.

1 — İşçi, memur ve bunların emeklilerine faizsiz kredi vererek ev sahibi yapma girişimi, Sayın Başbakanın hesap adamı olma iddiasıyla çelişmektedir.

60 Metrekare bir evin 6 yıl sonra 3 milyon 400 bin liraya mal edilebileceğini Türkiye'de ancak Sayın Özal iddia edebilir.

Bugün bile bu para ile gecekondu sahibi olmak mümkün değilken, zam tutkusu ile tanınan Sayın Özal'ın ekonomik politikası ile 6 yıl sonra (ki, iktidarının o kadar süreceğini sanmıyorum) bu para ile olsa olsa bir plaj kabını belki yapılabilir.

Lütfen Sayın Özal'a şunu sorunuz :

FAİZSİZ KREDİ VAADİ NE OLDU?

1986 Yılının Nisan ayından itibaren işçi ve emeklilerine 750 bin lira faizsiz kredi verileceği vaadi ne olmuştur?

Bu vaad üzerine 2 milyon 650 bin sigortalı, 1 milyon 150 bin işçi emeklisi umuda kapılmış, çıkarılan yönetmeliklerle yaratılan engeller yüzünden ancak 6 bin 167 kişi krediye hak kazanmıştı.

Bu 6 bin 167 kişiden bir tek kişiye 750 bin liralık faizsiz kredi verilmiş midir?

Ben hemen cevap vereyim: **Hayır.**

Şimdi de 6 yıl sonranın hesaplarını, 10 yıl öncesinin para değeri ile yapmakta, kamuoyunda yitirdiği inandırıcılık vasfını her geçen gün biraz daha yok etmektedir.

2 — İşçiyi, sendikal hak ve özgürlükleri pahasına bir ev ile susturabileceğini zanneden Sayın Özal, Türk işçisini henüz tanıma fırsatı bulamamıştır ve onun için de işçinin reyine ihtiyacı yoktur.

3 — Hepsinden önemlisi, Sayın Özal, izlediği ekonomik politika ve tercihleriyle işçinin, memurun, bunların emeklilerinin yuvasını çoktan yapmıştır.

ÖZAL'IN TEK DOĞRU SÖZÜ!...

Değerli Basın Mensupları,

Aynı konuşmasında Sayın Özal şöyle diyor :

«Allah huzurunda yemin ederim ki; yaptığımız icraat hiçbir devirde yapılmamıştır. Bizden evvelkilerin hayali bile yetişemez.»

El Hak doğru söylemektedir. Bunda yerden göğe kadar haklıdır.

Hiç kuşku yok ki; sadece kendisinden öncekilerin değil, sonrakilerin de hayali, böylesine bir ekonomik ve sosyal tahribata yetişemeyecektir.

Türk-İş olarak görevimiz, işçilerin ekonomik, sosyal hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesini sağlamaktır.

Türk-İş bu görevini dün olduğu gibi bugün de, yarın da yerine getirmeye devam edecektir.

Demokrasi anlayışında Türk işçisinin Sayın Özal'dan değil, Özal'ın Türk işçisinden öğreneceği çok şey vardır.

Türk işçisi temel haklarını istemektedir.

Sık sık **«Geçmişin karanlık günlerini geri getirmek istiyorlar»** gibi, kendilerinin inanmadığı suçlamalarla Türk-İş'i yıpratamazlar.

Temel işçi hak ve özgürlükleri elde edilinceye kadar, her şart altında mücadelemiz devam edecektir.

Sesimize kulak vermek zorunda kalacaklardır.

Aksi halde; Türk halkı ve işçisi, sorunlarına sırtını dönenleri siyasi hayatımızdan demokratik yollardan götürecek, demokrasiyi içine sindirmiş bir hükümet mutlaka gelecektir.»

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU AÇIKLAMASI:

"ÖZAL, İŞVEREN SENDİKASI BAŞKANLIĞI TUTKUSUNU SÜRDÜRÜYOR..."

KAMU İşveren Sendikalarının, özel kesimde örgütlenen Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu TİSK'e üyeliği, Türk-İş'in sert tepkisine yol açtı.

Türk-İş Yönetim Kurulu; konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, Başbakan Özal'ın işveren sendikası başkanlığı tutkusunu sürdürdüğünü işçiler karşısında Hükümet-İşveren cephesi oluşturulduğunu öne sürdü.

Türk-İş Yönetim Kurulu açıklaması şöyle:

★ Kamu İşveren Sendikalarının TİSK'e üyeliği konusuna tepki gösteren TÜRK-İŞ; işçilere karşı **"HÜKÜMET-İŞVEREN CEPHESİ"** oluşturulduğunu öne sürdü...

«Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan kamu işveren sendikalarının yapısı üzerinde hukuki tartışmalar gücelliğini korurken; bu sendikaların özel kesimde örgütlenmiş Türkiye Işveren Sendikaları Konfederasyonuna üye olmaları, Hükümetin işçiye karşı oluşturduğu cepheyi genişletme arzusunun yeni bir göstergesidir.

Kamu işveren sendikalarının Hükümetin politikasına uygun bir tavır içinde olduğu ve bu sendikaların Hükümetin direktifleri dışına çıkamadığı bilinirken, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonuna üye olmaları ile işçilere karşı Hükümet-İşveren cephesi oluşturulmaktadır.

İşçilerin de içinde bulunduğu mükelleflerden alman vergilerle TİSK'in Lokavt fonunu desteklemek amacı; Sayın Başbakanın daha önce de ifade ettiğimiz gibi MESS Başkanlığı alışkanlığı ve tutkusunu sürdürmesinden kaynaklanmaktadır.

Kamu kesiminde toplu iş sözleşmelerinin serbest iradeyle yapılmasını engelleyen Hükümet Politikasının özel kesimle ortaklaşa sürdürülmesi halinde; çalışma barışının ciddi tehlikelerle karşı karşıya kalacağı kuşkusuzdur.

Kamu işveren sendikalarının TİSK'e üyeliği «güçlü sendikacılık» maskesi altında Sayın Özal'ın TİSK'in perde arkasındaki başkanlığını sahnelemektedir.

Türk-İş Yönetim Kurulu, İşçiler karşısında oluşturulan bu cephenin toplu iş sözleşmelerinde büyük uyuşmazlıkları getirmesinden ve sosyal barışı etkileyecek olumsuz gelişmelerden endişe duymaktadır.»

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU

MPM **"VERİMLİLİK-İHRACAT-KALKINMA SEMPOZYUMU"**

HÜKÜMET, İŞÇİ VE İŞVEREN TEMSİLCİLERİNİN KATILDIĞI SEMPOZYUMDA İHRACAT SORUNLARI TARTIŞILDI

"Ücret Verimlilik İlişkileri Üzerine Emek ve Sendikacı Yaklaşımı" konulu **Türk-İş Görüşü**'nün sunulduğu toplantıyı Gültekin Özdener bir konuşmayla açtı.

MİLLİ Prodüktivite Merkezi (MPM) ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin ortaklaşa düzenledikleri, «VERİMLİLİK - İHRACAT - KALKINMA SEMPOZYUMU» İstanbul'da Odakule Salonunda toplandı.

Hükümet - İşçi ve İşveren temsilcilerinin de birer tebliğ sundukları sempozyum'a, yerli ve yabancı bilim adamları konuşmacı ve tartışmacı olarak katıldılar.

MPM Yönetim Kurulu Başkanı Av. Gültekin Özdener'in açılış konuşmasını yaptığı sempozyumun sonunda düzenlenen panel'e ise, Prof. Dr. Erol Manisalı ile Prof. Dr. Ömer Saatçioğlu, Gazeteci Mehmet Barlas, DPT'den Fahrettin Kunak, Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir ve İş adamı Asım Kocabıyık, konuyu tartıştılar ve soruları cevaplandırdılar.

Sempozyumu bir konuşmayla açan MPM Yönetim Kurulu Başkanı Av. Gültekin Özdener şunları söyledi :

«MPM ve Odalar Birliği olarak, böyle güncel bir konuda uluslararası bir sempozyum gerçekleştirmenin ve herşeyden önce bu önemli konuyu bu derece seçkin bir konuşmacı ve dinleyici kadrosu ile tartışmaya açmanın kıvancını taşıyoruz ve umuyoruz ki sempozyumun son günü sizlerin düşünceleri de bu derece olumlu olur.

İhracat, kalkınma ve verimlilik kavramları arasında ilk bakışta kolaylıkla görülebilecek, sezilebilecek çok yakın bir ilişki vardır. Kalkınma hızını oluşturan iki temel bileşenden biri istihdam artış hızı, diğeri ise verimlilik artış hızıdır. Konuya açıklık getirmek amacıyla bir örnek vermek istiyorum. Ülkemizde 1960 - 1980 döneminde gerçekleşen büyüme hızı yılda ortalama yüzde 6'dır. Bu dönemdeki istihdam artış hızı yılda ortalama yüzde 2, verimlilik artış hızı ise yılda ortalama yüzde 4 düzeyindedir.

Görüldüğü gibi, istihdam artış hızı ile verimlilik artış hızı toplamı kalkınma hızını belirtmektedir. Kalkınmamızın üçte birini istihdam artışına, üçte ikisini de verimlilik artışına borçlu bulunmaktayız.

KALKINMANIN ANAHTARI :

Merkezimizin özdeyişi ile, «verimlilik kalkınmanın anahtarıdır» derken, yalnızca bu gerçeği değil, bunun yanında verimlilik yolu ile sağlanan kalkınmanın istihdam yolu ile sağlanan kalkınmadan daha önemli olduğu gerçeğini vurgulamaktayız.

Kalkınma yatırımla eş anlamdadır ve tasarrufları yatırıma dönüştürme becerisidir. Oysa Türkiye'de tasarruf oranı yüzde 25'lere dahi ulaşamamaktadır. Emeğin fiyatı olan ücretin milli gelirdeki payı özellikle son yıl-

Çalışanların yaşam düzeyinin yükseltilmesi ve tüketimi kısmadan tasarrufların artırılabilmesi için, verimlilik artışı yoluyla sağlanacak kalkınma gerçek kalkınma olacaktır.

Türkiye'de 1960 - 1980 döneminde istihdam artış hızı yüzde 2.0 düzeyinde kalmış, aynı dönemde nüfus artış hızı yılda ortalama yüzde 2.5 düzeyinde gerçekleşmiştir. 1960'larda % 10 dolayında olan işsizlik oranı, 1980'lerde bunun çok üzerine çıkmıştır. Bu büyük sorunun en önemli nedeni hızlı nüfus artışı ve kalkınma hızının % 7'nin altında seyretmesidir.

larda yükselmediğine göre büyük bir hızla artan tüketim oranının ücretlerden kaynaklanmadığı ve gelir dağılımını kötüleştirerek tasarruf oranını yükseltmeye çalışmanın çıkmaz yol olduğu gerçeğini burada vurgulamadan geçemeyeceğim.

Hemen şunu ifade edebilirim ki, tasarruf oranı, gelir dağılımı iyileştirilmeden ve lüks tüketim kısıtlanmadan artırılamaz.

Ülkemiz bir yandan iç tasarrufları artırmak durumunda iken, öte yandan gerekli ithalatı yapabilmek için gerekli satınalma gücünü de yaratmak zorundadır. Dış yardım ve dış borçlarla elde edilen satınalma gücü sağlıklı olmaz. En sağlıklı yol özellikle son yıllarda seçtiğimiz ihracat yoludur.

1970'den sonra izlenen ihracat politikası Türkiye açısından son derece önemli ve olumlu gelişmeler sağlamıştır. Örneğin ihracatın ithalatı karşılama oranı 1980'de yüzde 36.8 iken, bu oran 1984'de yüzde 66.3'e yükselmiştir.

Türkiyenin dış satınalma gücünün en anlamlı göstergelerinden biri olarak ihracatın gayri safi milli hasılaya oranı 1980-84 döneminde yüzde 5'den yüzde 14.2'ye yükselmiştir. Ne varki satınalma gücünü yaratmakla bu gücü olumlu biçimde kullanmak başka başka şeylerdir.

1980 öncesinde ihracattaki % 10 oranında görülen bir artış gayri safi milli hasılayı % 3.7 oranında artırırken, 1980 sonrasında ihracatta görülen aynı düzeydeki bir artış, gayri safi milli hasılayı ancak % 1.9 oranında artırabilmiştir. Dolayısıyle ihracat yoluyla elde edilen dış satınalma gücü 1980 öncesinde, 1980 sonrasına göre yaklaşık 2 kat daha yararlı kullanılmıştır denilebilir. Bunun en önemli nedeni ise ithalatta tüketim malları payının artmış olmasıdır.»

MPM SEMPOZYUMUNA SUNULAN

TÜRK-İŞ GÖRÜŞÜ

SEMPOZYUM'da Genel Başkan Şevket Yılmaz adına konuşan Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, «Ücret - Verimlilik İlişkileri Üzerine Emek ve Sendikacı Yaklaşımı» konusundaki Türk-İş görüşünü şöyle açıkladı :

«Maliyet içinde bir unsur olan ücret, verimliliği etkileyen bir faktördür. Öte yandan verimlilik, maliyetler ve dolaylı olarak da ücretler üzerinde rol oynamaktadır. Maliyet - ücret - verimlilik üçlüsünün kuşku yok ki ihracat ve dolayısiyle kalkınma ile ilişkisi bu çerçevede önem taşımaktadır.

Ana hatlarıyla değerlendirildiğinde, 1950'lerden başlayarak 1970'li yılların sonuna kadar uygulanan himayeci, ithal ikameci ağırlık taşıyan ekonomik politika, «24 Ocak 1980 Ekonomik İstikrar Tedbirleri» ile dışa açılmacı, uluslararası ekonomiye entegre olmayı hedefleyen bir politikaya dönüştürülmüştür. Ödemeler dengesi açığının tümüyle kapatılarak, Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemi için öngörülen kalkınma hızını gerçekleştirmek üzere ithaline ihtiyaç duyulan hammadde ve yatırım mallarının ülkemiz imkanları ile karşılanması düşüncesinden hareketle ihracata verilen önemin büyük ölçüde artırıldığı bilinmektedir.

Türkiye Ekonomisinde «dönüşüm» olarak nitelendirilen bu durumun sosyal ve ekonomik sonuçları üzerinde esasen söylenecek çok şey olmasına rağmen, «ücret - verimlilik» konusu tartışıldığından fazla ayrıntıya inilmesine pek gerek yoktur.

Ancak sözkonusu kararların çalışanlara dönük tarafı olumsuzdur. İhracata dönük sanayileşme modelinde ücretler sadece bir maliyet unsurudur. Ücret gelirlerini geriletmek, iç talebi kısarak «satılabilir ürünün» ihracatını kolaylaştıran unsurdur. 1980'den itibaren uygulanan ekonomik politikanın ana amacının Türkiye'de yapısal değişimi sağlamak olduğu gözönüne alındığında, uluslararası ticarete giderek artan şekilde katılmanın motive edilmesinde ana faktörün, sağlanacak düşük ücret seviyesi ile mümkün olacağı açıktır.

Bu nedenle, anılan politikanın özü, çalışanların, zaten dengesiz ve adaletsiz olan gelir dağılımı daha da bozularak sermaye birikiminin başlıca kaynağı haline getirilmesi olmuştur.

ÜCRETİN PAYI DÜŞÜYOR

İşçi hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı, kullanılamaz duruma getirildiği geçtiğimiz dönemde, adaletsiz olan dağılımın daha da bozulduğu bilimsel bir çalışmanın sonuçlarında görülmüştür. Buna göre; ücret gelirlerinin milli gelirden aldığı pay 1976 ➡

yılında yüzde 32.8 iken, 1985 yılında yüzde 19.5 düzeyine inmiştir.

Aynı biçimde izlenen ekonomik politikanın hedeflerinden olan ucuz emek ile üretim maliyetinde işçilik payının düşürülmesi de anılan dönemde sağlanmıştır. Böylece işverenler, artışını önleyemedikleri girdi ve faiz maliyetlerini bir ölçüde karşılayabilme imkanını bulmuşlardır.

Anılan ekonomik kararlar sonucunda işletilmeye başlandığı ileri sürülen «piyasa mekanizması», firmaların iç ve dış piyasalarda karşı karşıya kaldıkları rekabet şartları ile birleşince, üretimde verimlilik ve etkinliğe ilişkin hesaplar yeniden gündeme getirilmiştir. Nitekim 1981 yılı ve sonrası Programların İcra Planlarında konuya ilişkin tedbirlere yer verilmiştir.

VERİMLİLİK - ÜRETİM DENGESİ :

Bilindiği gibi verimlilik, üretim ile üretime katılan faktörler arasında kurulan bir oranı ifade etmektedir. Diğer bir ifadeyle verimlilik, üretilen mal ve hizmetin, bu üretime katılan faktörlerden biri ile bölünmesinden elde edilen sonuçtur. Esasen verimlilikten söz ederken özel bir ayırım yapılmadığı zaman, düşünülen ve de alınanın hemen daima emeğin verimliliği olduğu ifade edilmektedir.

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Çalışma Hayatının Düzenlenmesi Özel İhtisas Komisyonu, «Verimlilik» Alt Komisyonu Raporunda yer aldığı gibi; «Verimlilik ölçülerinde emek verimliliğinin bu derece önem kazanmasının nedeni; emeğin, üretimin evrensel bir faktörü olmasından ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde ise emeğin, evrensel üretim faktörü olmasından da öte özel bir anlamı vardır. Bu önem ülke sanayiinin yapısından ve teknoloji düzeyinden kaynaklanmaktadır. Çünkü kalkınmakta olan ülkelerde sermaye yoğunluğu yeterli düzeyde olmadığından, sanayileşme genel olarak emek yoğun teknoloji seçimine yönelmek zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu durum, emeğin diğer üretim faktörleri içindeki oranının büyümesi sonucunu, dolayısiyle oransal önemini arttırmaktadır.»

Öte yandan, üretim gücünü arttırma gayesine, ancak çalışanların olumlu katkıları ve işbirliği ile ulaşılabileceği, bugün artık anlaşılmış olması gereken bir husustur. Sözkonusu işbirliğini sağlamanın en etkin yolunun, verimlilik artışlarından elde edilen kazançların, takip edilecek dengeli bir «gelirler politikası» ile, belirli ölçüde ücretlere de yansımasını sağlamak olduğu ileri sürülmekte ve genelde kabul görmektedir.

Bu, yeni bir yaklaşım değildir. Hepimizin bildiği gibi Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda verimliliğe büyük bir önem verilmiştir. Ayrıca plan, ücret artışlarını prodüktiviteye bağla - mıştır. Bu durum son Kalkınma Planında da, takip edilecek politikalar arasında yer almaktadır.

Ücret artışlarının verim artışlarına bağlanması görüşünün çeşitli yönleri bulunmakla beraber, vurgulanması gereken nokta, ücretlerde geçmişte, görülen adaletsizlik giderildikten sonra bu yöntemin gözönünde bulundurulmasıdır. Bunun ilk şartı, işçi ve ailesine, günün ekonomik ve sosyal şartlarına göre insanca yaşamasını mümkün kılan, insanlık haysiyeti ile bağdaşan bir asgari ücret tesbit edilmesidir. Böyle bir asgari ücret tesbit edilmeden, ücret artış taleplerini verim artışına bağlamak, sosyal gelişmeyi önlemekten başka değer taşımaz. O halde herşeyden önce, Türkiye de insan haysiyetine yaraşır bir yaşama seviyesini sağlayan bir asgari ücretin tesbiti ve bu tesbite göre, diğer ücretlerde de sağlanacak bir «düzenlilik» esastır.

TOPLU SÖZLEŞMEDE MÜDAHALELER :

Diğer taraftan, toplu sözleşme sisteminin müdahale kabul etmeyen bir özelliği vardır. Gerçek anlamda özgür ve bağımsız bir sendikacılık hareketi, ancak temel insan haklarının güvence altına alındığı demokratik bir rejimde yaşayabilir ve üstlendiği işlevleri yerine getirebilir. İşçilerle işverenler arasındaki çıkar çelişkisini akılcı dengelere kavuşturabilmenin, iş uyuşmazlıklarını en aza indirebilmenin yegane aracı olan toplu pazarlık ve bu hakkın yegane teminatı olan grevde, bu bakımdan kısıtlamaların olmaması gerekir.

Sözleşmelerde YHK'nın egemen olduğu son 6 yıl, işçilerin yaşama ve refah düzeylerinin gerilediği, reel ücretlerinin düştüğü, gelir dağılımının daha adaletsiz bir duruma getirildiği dönem olmuştur. Aynı biçimde asgari ücret, genel olarak ücretlerde görülen aşınmaya paralel bir seyir izlemiştir.

Oysa aynı dönemde emek verimliliğinde artışlar olmuştur. MPM uzmanlarının, Devlet İs-

tatistik Enstitüsü'nün İmalat Sanayii Anket Sonuçlarından yararlanıp, üretim miktar endekslerine dayanarak yaptıkları çalışmanın sonuçları bu doğrultudadır. Buna göre verimlilik artışı; 1981 yılı 100 olarak kabul edilirse 1985 yılında kamu kesiminde 147; özel kesimde 121 olmuştur. Kamu ve özel kesim toplamı olarak imalat sanayiinde ise 131'dir.

Konfederasyonumuzun Devlet İstatistik Enstitüsü'nün aynı kaynağından yararlanarak yaptığı tesbitlere göre; imalat sanayiinde 1979 yılında yapılan 1 liralık işçilik gideri karşılığı olarak 2.68 liralık katma değer yaratılırken, 1983 yılında 3,91 liralık katma değer yaratılmıştır.

ÜCRETİN MALİYETTEKİ PAYI

Buna karşılık sözkonusu dönemde emeğin nispi payı, yani ücretlerin katma değer oranında azalma görülmektedir. 1979 yılında ücretlerin katma değere oranı yüzde 37 iken, 1983 yılında yüzde 26 olmuştur. Kamu kesimindeki azalma ise daha fazladır. Aynı biçimde, üretim değeri içinde ücretlerin payı imalat sanayiinde sürekli olarak gerilemektedir. Nitekim 1983 yılında ücretlerin payı yüzde 8.7 düzeyinde olmuştur. Bu sonucun anlamı, diğer göstergelerde de görüldüğü gibi Türkiye'de ücretlerin düşüklüğüdür.

Üretime katılan faktörlerin verimliliğini arttırmayı gözeten politikaların son amacının yaşama seviyesini yükseltmek olduğu bilinmektedir. Ancak geçmişte ve halen yapıldığı gibi verimliliğin artışının, yalnız kârın artışı gibi bir sonucu getirmesi işçiler tarafından kabul edilemez. Esasen böylesi bir durumun uzun sürmeyeceğini hatırlatmak isterim. Verimlilik artışı aynı zamanda adil bir oran içinde ücretlerin artışına imkan vermelidir ki, işçilerin verimliliği artırmak için katkısı olabilsin. Öte yandan, verim artışına sadece işçinin çok çalışmasının etkide olacağı sanılmamalıdır. Bunda sevk ve idarenin, teknolojik gelişmelerin, çalışma yöntemlerini, ekonomik hayatı düzenleyen kararların, sermayenin ve benzeri faktörlerin de rolü vardır. Bu bakımdan verim artışının olmaması, ücret artışının da olmamasına neden olamaz.

SOSYAL DEVLET İLKESİ :

Ama kuşkusuz emeğin verimliliğinin artması için gereken şartların başında, işçilerin yaşama ve çalışma şartlarının olumlu duruma getirilmesi gelmektedir. Dengeli ve sağlıklı bir beslenme, sağlık ve eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, daha iyi bir konutta oturma gibi fizyolojik ve sosyal ihtiyaçların giderilebilmesi alınan ücretle bağlantılıdır. Bunun yanında devletin de bir takım kamu harcamalarıyla sağlık, eğitim, sosyal güvenlik gibi konularda düzenleyici tedbirleri alması gerekmektedir. Bunun yanısıra, işgücünün istikrarlılığı da verimlilik açısından büyük önem kazanmaktadır. Daha düşük ücretle işçi çalıştırma amacına dönük olarak iş devrinin yüksek olduğu sektörlerde işçilerin işkolu ve sanayiler ile bütünleşmesi güç olmaktadır. Sürekli iş değiştirme durumunda kalan işçinin verimli çalışması beklenemez. Bunun yamnda istihdam ve gelir güvencesi de emek verimliliğini etkileyen faktörlerin başında gelmektedir. Sosyal Devlet ilkesi uygulamaya konulmalıdır.

Oysa Türkiye son altı yıldır başta işçiler olmak üzere tüm çalışanların, dar ve sabit gelirlilerin ağır geçim şartları altında ezildiği bir dönem yaşamaya devam etmektedir. Ekonomik kararlarda tercihler sürekli olarak iktisaden güçsüz olan kesimler aleyhine yapılmaktadır. Sosyal düşüncelerden giderek uzaklaşan yaklaşımlarla, devlet, ekonomik bakımdan güçsüz olanı koruma ve kollama ödevini yapamaz duruma getirilmiş, «sosyal devlet» ilkesi kağıt üzerinde bırakılmıştır.

Öte yandan, yapılan düzenlemelerle gerçek anlamda özgür ve bağımsız sendikacılık hareketi çembere sokulmak istenmiştir. İşçiler hak ve özgürlüklerini, çıkarlarını korumak ve geliştirmek yolunda engellenmektedir. Toplu iş sözleşmesi rejimi insafa ve hesaba sığmayan müdahalelere maruz bırakılmakta, sendikalar serbestçe toplu iş sözleşmesi bağıtlamak yerine önceden belirlenen ve açıkça ilan edilen tutarsız kuralları ve ücret zam oranlarını kabule zorlanmaktadır.

Kısaca işçiler bugün hem bireysel iş hukukunda, hem toplu iş hukukunda, hem sosyal güvenlikte, hem ekonomik alanda ağır çıkmazlarla karşı karşıyadır.

Böylesi bir yaklaşım ve tablo içerisinde, emek verimliliğini arttırmak ve bu yolla ülke ekonomisinin gelişmesini sağlamak çabaları - kuşkusuz işçiye rağmen - başarılı olmaz.»

TÜRK-İŞ Genel Başkanı ŞEVKET YILMAZ:

"ÇALIŞMAK İSTEYEN HER BEŞ VATANDAŞIMIZDAN BİRİ İŞSİZ..."

İZMİR'de düzenlenen bir seminerde konuşan ŞEVKET YILMAZ, ülkemizdeki işsizliğe karşı "ACİL ÖNLEMLER" alınmasını önerdi...

DOKUZ Eylül Üniversitesinin Koordinatörlüğünde bazı bilimsel kuruluşlarca İzmir'de düzenlenen, **«TÜRKİYE'DE İSTİHDAM VE İŞSİZLİĞİN ÖNLENMESİ SEMİNERİ»**'nde konuşan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, ülkemizdeki işsizliğin boyutlarını anlatırken, «Gereken önlemlerin bugüne kadar alınmamış olması yüzünden, bugün her beş vatandaştan biri, işsiz dolaşıyor.» dedi.

Genel Başkan Şevket Yılmaz, izlenen ekonomik politikaların alarm tutarsızlığı nedeniyle işsizliğin Türkiye'de bir çığ gibi büyümekte olduğuna işaretle neler yapılması gerektiğini de ortaya koydu ve şunları söyledi:

YILMAZ'IN KONUŞMASI

«İşsizliğin nedenleri konusundaki düşüncelerimi, ana başlıklar halinde, işsizlikten en fazla etkilenenlerin başında gelen işçilerin temsilcisi olma sıfatıyla ortaya koymaya çalışacağım. Evet, gerçekten işsizliğin acısını çeken bilir. Öyle bir takım istatistiki bilgileri, kuru rakamları ortaya koyarak, ülkemizde işsizlik yüzde şu kadardır diyenlerin, bu konuyu tam kavrayabildiklerini söylemek mümkün değildir. Çünkü insan rakamla ifade edilemez. İşsiz kalan, sabah işinden kovulan bir insanın psikolojik durumunu, istatistiğin, rakamın yansıtacağını söylemek ve inanmak mümkün değildir. Ekonomik politikalar insan içindir ve insanı hesaba almayan, onu ikinci plânda düşünen politikaların da hiçbir başarı şansı yoktur.

— İşsizlik ülkemizin en önemli sosyal sorunlarından biridir. Uygulanan ekonomik ve sosyal politikalar, işsizliği azaltmak bir yana, belirli bir düzeyde tutulmasına bile imkan vermemekte, hızlı artışlar bir türlü önlenememektedir. Üzerinde etkin ve sağlıklı bir biçimde durulmayan, çözüm önlemleri sürekli ertelenen bu sorun, toplumsal bakımdan yaraları derinleştirici, ekonomik açıdan israf ve demokratik yapıyı zorlayıcı bir nitelik göstermektedir.

— İşsizliğin önlenmesi, bugün hükümetlerin başlıca görevlerinden birini oluşturmak durumundadır. Çünkü ülkenin ekonomik ve sosyal refahları, işsiz sayısının azaltılmasına bağlıdır.

— Oysa OECD Topluluğunda işsizi en yüksek ve en çaresiz ülke durumundayız. Çalışmak isteyen her beş kişiden birinin işsiz olduğu bir durumdayız.

— Sanayileşmiş ülkelerdeki işsizliğin nedeni konjonktürel bir karakter gösterirken, ülkemizdeki durum hem yapısal ve hem de konjonktürel nedenlerden ileri gelmektedir.

— Oysa yıllardan beri uygulanan ekonomik ve sosyal politikalar buna imkan vermemiştir. Plânlı dönemde gerek mutlak olarak, gerek oransal olarak işsizlik artmıştır. Plânlarda öngörüldüğü gibi son yıllara kadar sanayileşme gerçekleşmemiş ve istihdamı olumsuz yönde etkilemiştir.

— Yapısal işsizliğin başlıca nedeni, nüfus artış hızına bağlı olarak, işgücü arzı oranında istihdama yönelik yatırımların yapılamayışıdır. Ülkemizde nüfus artış hızı diğer ülkelere göre yüksektir. Bu durum, ekonomik büyüme hızının da, yaratılacak istihdam kapasitesinin de, nüfus artış hızının, bir başka deyimle yeni işgücü arzının üzerinde olmasını zorunlu kılmaktadır.

PLANSIZ EKONOMİ VE İŞSİZLİK

— Ülkemiz şartlarına uygun, plânlı, tutarlı ve süreklilik taşıyan bir ekonomik model uygulanamamış, ortalama kalkınma hızı, yeterli ve nitelikli olmayan plân hedeflerinin bile altında kalmıştır.

— Yurtdışına işgücü ihracı imkanlarının açılması, bir süre işsizliği azaltır gibi olmuştur. Oysa istihdam sorununun böylesine geçici tedbirlerle çözümlenebilmesinin mümkün olamayacağını, Batı Avrupa ülkelerinin işçi alımını durdurmaları göster - miştir. Üstelik yurtdışına gidenler geri dönmeye başlamışlardır. Kaldı ki dışarıda çalışmaya giden bu işçiler ekonomimizin ihtiyacı olan nitelikli işçilerdir. İşçileri mizin gönderdikleri dövizler genellikle tüketime harcanmakta veya dış açığı kapatmak için kullanılmaktadır. Aslında bu tasarruflar yatırımlara aktarılsaydı, hem yeni istihdam imkanı sağlanacaktı, hem de ekonomik gelişme yolunda olumlu adımlar atılacaktı.

— Anayasa'nın 49. maddesi (Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır.) demektedir. Çağdaş devletin en önemli yükümlülüklerinden biri, işsizliği önlemek ve «tam istihdamı» sağlamaktır.

— Bu bakımdan, işsizliğin önlenmesi ya da nedenleri arasında, hükümetin işsizlik sorununa yaklaşımı önem taşımaktadır. Hükümetin uyguladığı ekonomik ve sosyal politikalar bu konudaki yaklaşımını yansıtmaktadır.

İŞSİZLİK HIZLA ARTIYOR

— Açıklamalara göre; hükümetin işsizlik sorununa ana katkısı, işlerin yaratılabileceği atmosferi sağlamak ve işgücü piyasası dahil tüm piyasaların serbest rekabet il kesine göre teşekkülünü güçleştiren unsurları ortadan kaldırmaktır. Savundukları görüşe göre; piyasa düzeninin serbest işleyişini aksatacak yöndeki davranışlar, bu arada işçilerin örgütlenerek bu yolla ücretlerini serbest rekabet piyasası kurallarının imkan verdiği düzeyin üstüne çıkarmaya çalışmaları, işsizliği doğurabilir.

— Aynı görüşe göre, istihdam, ekonomik kalkınmaya paralel olarak çözümlenecektir. Bu görüşle, istihdam politikası planlarda önem kazanacak yerde, beklenen önceliğe erişememiştir. Kalkınma sadece basit anlamda bir ekonomik büyüme olarak değerlendirilmiş, bunun aynı zamanda istihdam meselesini de çözebileceği varsayılmıştır.

— Bu varsayımın geçersiz olduğu bugün bütün çıplaklığı ile ortaya çıkmış ve ülkemizi devleşmiş bir istihdam sorunu ile karşı karşıya bırakmıştır. Öte yandan ücretlerin piyasada belirlenen düzeyin üstünde olmasının işsizliği doğurabileceği görüşünün yanlışlığı geçtiğimiz dönemde açığa çıkmıştır. Devlet Bakanlığı tarafından yayınlanan «işsizlikle mücadele» adlı çalışmada da yer aldığı gibi, son yıllarda ücretler reel olarak gerilerken, işsizlik artmıştır.

DÜŞÜK ÜCRETLER İŞSİZLİĞİN NEDENİ DEĞİLDİR:

— İşsizliğin nedeni, zaten düşük olan ücretler değildir. İşsizliğin nedeni plânsız ekonomidir. Ekonomik durgunluk sonucu yatırım ve buna bağlı olarak istihdam hacminde meydana gelen gerilemedir.

İSTİHDAM DARALMIŞTIR:

— Çoğu ülkede ve yurdumuzda da görüldüğü gibi «sosyal devlet» anlayışını terkeden bir tercihle, Devletin ekonomiyi yönlendirmekteki rolünü en aza indirip, sorunun çözümünü piyasa kurallarının serbest işleyişine terketmek, işsizlikle mücadelede olumlu sonuçlar vermemekte ve sosyal adaletsizliği yaygınlaştırmaktadır.

— Gelir dağılımı konusunda yapılan bazı çalışmalar, 24 Ocak 1980'den bu yana uygulanan istikrar programının gelir dağılımını ücretliler aleyhine değiştirdiğini ortaya koymaktadır. Amaç, sermaye birikiminin çalışanlardan sağlanmasıdır. Gelir dağılımında gözlenen bu değişmenin yurtiçi tasarruf oranını arttırmak şöyle dursun azalttığı görülmektedir. Bu gelişmeyi, istikrar programı ile yatırımlarda artış oranın-

da ortaya çıkan azalmaların bir sonucu olarak yorumlamak mümkündür. Ekonomide, özellikle yatırım harcamalarının azalması, istihdam ve işsizliği olumsuz etkiler. 1980 yılından başlayarak yatırımların gayrisafi milli hasıla içindeki payı azalmaktadır.

ÜCRETLERİN GERİLEMESİ VE İSTİHDAM

Öte yandan işçinin, çalışanın gelir düzeyinin gerilemesi, daha önce çalışmayı düşünmeyenaile fertlerinin de çalışma hayatına girme isteğini doğurmaktadır. Bunlar arasında emeklileri, ev kadınlarını öğrencileri, ek iş arayanları v.b.'ni sayabiliriz. Öte yandan, ekonomik düzenlemelere adapte olamayan küçük üreticinin giderek tasfiye olmalarının iş arama çabasına girecekleri muhakkaktır.

— Buna paralel olarak KİT'lere işçi alımının durdurulması, emekli olan işçilerin yerine başkalarının alınmaması meseleyi daha da ağırlaştırmaktadır.

— Bu noktada istihdam güvencesi üzerinde durmak istiyorum. Bilindiği gibi «işçi çıkarma yasağının kaldırılması» sonrası keyfi ve maksatlı işten çıkarma uygulamaları ile işçilerimizin çalışma güvenliği tamamen ortadan kaldırılmıştır. İşçilere kısmen güvence sağlayan toplu sözleşme hükümlerinin tümü ise YHK tarafından mecburi tahkim yoluyla bağıtlandığında toplu iş sözleşmelerinden çıkarılmış, sözleşmeler tanınmayacak bir hale getirilmişti.

İŞÇİ ÇIKARMA YASAĞI VE İŞ GÜVENCESİ :

— İşten çıkarma yasağının, «geçici» bir tedbir olduğu konusunda tartışma yoktur. Tedbir uygulanmış, olumlu sonuçlar da vermiştir. Devlete, hükümete düşen, sorunu temelden çözecek tedbirleri vakit geçirmeden almasıdır. İşçiye işinde güvence sağlayacak düzenlemelerin yapılmasıdır. İşçi çıkarmada, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nca «Sözleşme» ve «Tavsiye Karar» şeklinde yapılan yasama faaliyetinin öngördüğü temel kurallar ülkemiz için de geçerli olmalıdır.

— Kaldı ki istihdam güvencesi ve işsizliğin azaltılması, gelir dağılımından çalışanların daha fazla pay alması ve böylece bölüşümün daha adaletli yapıya kavuşturulması demektir.

— Gelir dağılımını çalışanlar aleyhine bozarak, satın alma güçlerini gerileterek, talebi kırarak ekonominin canlandırılamayacağı, tersine böylesi bir durum milli gelirin artış hızını yavaşlattığı, yatırımları caydırıcı nitelikler taşıdığı için ayrıca durgunluk yarattığı ortaya çıkmıştır. Böylesi bir tutumun kısa vadeli ve sağlıksız olduğu artık kabul edilmelidir. İşsizliği yenebilmiş ülkeler, bu sonucu çalışanların gelir düzeylerini arttırarak ve hür sendikacılık ilkelerine işlerlik kazandırarak sağlamışlardır.

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN DİĞER KONULARLA İLİŞKİSİ :

— Türkiye'nin çözümlemek zorunda kaldığı en önemli sorunlardan biri olan istihdam ve işsizlik sorunu, tüm diğer sorunlarımızda olduğu gibi eğitim; toprak reformu; tasarruf - yatırım miktarı, dağıtımı, kompozisyonu; nüfus politikası v.b. konularda alınacak kararlarla bağlantılıdır.

— Kuşkusuz bunları çoğaltmak mümkündür. Ben bir örnek olması açısından eğitim - işsizlik konusu üzerinde biraz durmak istiyorum.

İŞSİZLİK VE EĞİTİM :

— Tüm plân ve programlarda, ekonominin insangücü ihtiyaçları ile, eğitim kurumlarının yetiştirdikleri insangücü arasında nitelik ve miktar açısından dengesizliğin, eğitim sisteminin bu ihtiyaçları karşılayacak yapıya kavuşturulamamış olmasından kaynaklandığı belirtilmektedir.

KAYNAK İSRAFI ÖNLENSİN :

— İşsizliğin, çeşitli meslek guruplarının dağılımına göre farklı nitelikleri ve nedenleri vardır.

— Bugün mevcut açık ve gizli işsizliğe rağmen, halen nitelikli eleman yetersizliği nedeniyle doldurulamayan iş açığı bulunmaktadır.

— İşsizlik ile eğitim düzeyi arasında bağlantı vardır. 1980 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre işsizlerin yaklaşık yarısı ilkokul mezunudur. Verimi etkileyen en önemli faktörlerden biri olan eğitim eksikliği, büyük bir engel olarak ortadadır.

— Yetişmiş insangücü doğru ve rasyonel olarak kullanılmamaktadır. Nedenleri, istenen mesleğin elde edilememesinden başlayarak, bir iş veya işçi pazarı organizasyonu yapılmamış olmasına kadar çok çeşitlidir. Ancak bu kötü kullanımın da düzeltilmesi, kıt kaynaklar içinde çok büyük bir kaynak israfının önlenmesi gereklidir.

— Her sorunda olduğu gibi, önlemlerin zamanında alınmak yerine ertelenmesi, çözümü güçleştirmek yanında faturayı da yükseltmektedir.»

ÖFKE Mİ, AKIL MI?..

EN yüce değer olan emeğin savunucuları, işçi hak ve çıkarlarının koruyucuları dünyanın en zor mesleklerinden birisi olan sendikacılığa gönül veren insanlar, sendikacılar; kitleleri temsil etmenin dar ve sabit gelirli insanların hak ve çıkarlarını koruyabilmenin mutluluğunu ve huzurunu paylaşırlar. Sendikacılar, işverenlerle karşılıklı mücadelede en dinamik unsurlar olmanın yanı sıra hükümetlerle de karşı karşıya mücadele vermenin karakteristik yapısını taşırlar. Gerçek ve özgür sendikacılar demokrasinin amansız savunucularıdır. Demokrasiyi güçlendirmek, kalıcı ve sürekli hale getirebilmek, işçi sınıfının milli gelirden daha adil pay almasını sağlayabilmek sendikacılar için vazgeçilmez mücadele alanlarıdır.

Demokrasi arızaya uğradıkça, geçiş dönemleri adı verilen buhranlı ve bunalımlı dönemler atlatılmadıkça, hür sendikacılığa gönül verenlerin işleri güçleşir, huzuru bozulur, dayanışma fikri zaafa uğrar, karşı güçlerin çeşitli oyunları sergilenir ve netice itibariyle sendikacılar birbirlerine düşürülerek hedefleri değişir ve kendi felsefelerini hayata geçirebilmek, vatandaşın demokrasi ile olan bağlarını zaafiyete uğratmak daha fazla mümkün hale gelir.

Türkiye her 10 yılda bir demokrasiye müdahalelerin faturasını ağır bir biçimde ödemektedir. Demokrasinin her kesintiye uğrayışında ülke kalkınması negatif bir gösterge içine düştüğüne göre milli gelirin artması, kalkınma hızının istenilen düzeye çıkması, gelir dağılımındaki adaletin sağlanması hayal haline dönüşür ve bundan da en çok işçiler, dar ve sabit gelirliler, emeği ile geçinenler, emekli dul ve yetimler zarar görürler.

Türkiye'de gelişmişliğin göstergesi olan milli gelir artışı ancak demokrasi geliştikçe, demokratik gelişmeler hızlandıkça mümkün olmaktadır. Sermaye birikimi ancak bu dönemlerde amacına uygun bir hale getirilmekte, serbest toplu pazarlık hakkı demokrasinin geliştiği zamanlarda kullanılmakta ve demokrasi geliştikçe uyuşmazlık hallerinde grev hakkının etkin bir baskı gücü halinde kullanılabildiği görülmektedir.

Demokrasiye son müdahale işçi hak ve çıkarlarını kullanmada ağır kısıtlamalar getirmiş, yasalarla getirilen bu kısıtlamalar sendikaların işlevlerini zorlaştırmış, sendikalar üzerine teksif edilen ve baskı amacını taşıyan idari ve mali denetimler sendikacıları suskun hale getirebilme amacı ile kullanılmaya başlanılmıştır.

Bu açmazlardan kurtulabilmek, dayanışma ruhunu daha etkin hale getirerek sendikaların ve sendikacıların inanç beraberliği halinde mücadelelerini sürdürmelerine bağlıdır. Emeğin hakkının korunabilmesi, dar ve sabit gelirlilerin milli gelirden gerçek paylarını alabilmeleri, katılımcı demokrasinin hayata geçirilmesi, siyasi demokrasinin endüstriyel demokrasi ile bütünleştirilebilmesi, sendikacılar arasındaki ahenge, mücadele metodlarının müştereken benimsenmesine, eylem birliğinin korunmasına büyük ölçüde bağlı olduğu halde, günümüz Türkiyesinde görünen nedir? Bu görüntünün işçi sınıfına sağlayacağı çıkar ne olabilir? Serinkanlılıkla düşünülmesi gereken, değerlendirilmesi gereken en önemli nokta budur.

Yönetimi haksız yere suçlayarak, acımasız eleştirilerle yönetim değişikliğini zamansız ve tutarsız bir biçimde isteyerek bir yerlere varılması mümkün olsaydı bu yerlere bugün değil, çok daha öncelerden varılabilirdi. Öfke ile kalkanın zarar ile oturduğu değişmez bir kuraldır. Mücadele edilmesi gerekenlerle mücadeleyi bırakıp, gününden önce yönetimle mücadele etmek sadece ve sadece mücadele edilmesi gerekenin ekmeğine yağ sürer. Yapılması gere-

kenler yapılmış da, kesin ve nihai sonuç alınamamışsa söylenmesi gerekenler olabilir. Fakat Türk sendikacılığı akılcı ve temkinli tutumu ile sonuç almaya doğru giderken ve uzun yıllar şahit olduğumuz politik tartışmaları bırakarak hedefi akılcı bir yolla belirlemişken ikbal için her türlü meşru zemini bırakarak suçlama yarışına girenler, bindikleri dalı kesenler olarak anılacak ve sosyal siyaset tarihine mantıksız ve akılsız davranışların sahibi olarak geçeceklerdir. Parlamentonun üstünde kendilerinde kuvvet vehmedenler, milli iradenin tecelligahı parlamentoyu ikna yerine çareyi milleti sokağa dökmede arıyanlar açıkca belirtmek gerekirse hüsranla sonuçlanacak bir trajedinin kahramanı olmaya özenenlerdir. Yasaları eleştirmek, daha iyi bir yasa çıkarılmasını, kısıtlamaların kaldırılmasını istemek ve parlamentoyu bu noktada ikna etmek öfkelilerin yapacağı iş değildir. Akılcılar demokrasiyi güçlendirecek yolu parlamentoyla birlikte seçenlerdir.

Türkiye demokrasinin güçlenmesi açısından davranışlara muhtaçtır. Demokrasiyi yaralayacak, demokrasinin sıkıntıya düşmesine vesile olacak her türlü davranıştan kaçınmak hakların ve çıkarların teminata bağlanması bakımından da zorunludur. Türk-İş Topluluğu kurulduğu günden bugüne ilk defa bir siyasi iktidara oy vermeme çağrısını yapmış, bunda da kanımca başarı elde etmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının değişmesi, yeni bakanın yasal engelleri kaldırma konusunda taahhütlerde bulunması ve bu hususu Bütçe ve Plân Komisyonu önünde açıkça deklare etmesi, düşüncemiz ne olursa olsun üzerinde durulması gereken faktördür.

Şu hususu açıkça belirtmek istiyorum ki, kimin nereye, hangi makama aday olup olmayacağı bizi fazlaca enterese etmez. Demokrasinin güzelliği hâkim gözetiminde belli makamlara sandıktan çıkarak, delegenin güvenini kazanarak gelme sanatını simgelemesidir. Bu sendikalar için böyledir. Genel, ya da mahalli seçimlerde ise milletin güvenine mazhar olma sözkonusudur. Türk-İş kurulduğu günden bu tarafa yakaladığı en önemli fırsatı heba edemez. Bu, işveren temsilciliğinden Başbakanlığa gelen Sayın Özal'ın zihniyeti ile mücadele fırsatıdır. Bu fırsat öfke ile yola çıkarak Konfederasyon bünyesi içinde insafsız tartışmaları başlatmakla heba edilebilir. Bu nokta, Türk sendikacılarının, hür sendikacılığa gönül verenlerin, demokrasiyi güçlendirmek ve katılımcı demokrasi haline dönüştürmek isteyenlerin dikkat etmesi gereken en önemli noktadır. Genel Kurul yaklaşırken öfkelerimizi aklımıza değil, aklımızı öfkemize hâkim kılmalıyız.

Çıkış yolu burdadır.

TÜRK METAL, KAMU İŞYERLERİNDE SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNE BAŞLADI

TÜRK-İŞ'e bağlı TÜRK METAL Sendikası, kamu işyerlerinde Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerine başladı. İlk olarak, Türkiye Zirai Donatım Kurumu'na (TZDK) bağlı işyerlerinde çalışan 3 bin 500 işçinin yararlanacağı Toplu İş Sözleşmesi için taraflar biraraya geldiler.

TÜRK METAL Sendikası yetkilileri, (20 Kasım 1986 Perşembe), TZDK Genel Müdürlüğü Toplantı Salonu'nda, Türkiye Zirai Donatım Kurumu ve Ağır Sanayi İşverenleri Sendikası (TUHİS) temsilcileri ile Sözleşme görüşmelerine başladılar.

MADENCİ'YE

Denizciler adına huzuruna geleyim,
Genel Kurulun varmış bir selâm getireyim,
Gönlümden geldiğince şöyle bir sesleneyim,
İzin verirsen eğer birkaç söz söyleyeyim:

Heykel olmuş meydanda dökülen alın teri,
Aydınlatmış bu şehri madencinin feneri,
Yer altının nasırlı kazma tutan elleri,
Yenecektir İşçiye biçilen kaderleri.

Kulağımda çınlıyor kazmanın çelik sesi,
Namertleri yakacak ciğerinin nefesi,
Yıkılacak kazmanla sömürü efsanesi,
Bitecektir ülkemde işçiliğin çilesi.

Vur Madenci kazmayı sömürünün başına,
Kimse göz dikemesin helâl olan aşına,
Yeter diyelim artık göçüğün göz yaşına,
Hep şehit yazılmasın senin mezar taşına.

Başlığındaki ışık karanlığı deliyor,
Sen kazmayı vurdukça Ülkemiz ilerliyor,
Galerinin ucundan özgürlük ses veriyor,
Senin söktüğün yerden demokrasi geliyor.

Sendikanın gücüyle dertler geride kalsın,
Grizu'nun yıktığı ocaklar aydınlansın,
Tükensin bu çileler dul, yetim ağlamasın,
Sendikan var oldukça madencim dinsin yasın.

Selâm olsun döktüğün helâl alın terine,
Demokrasi yolunda savaşın seferine,
Kimseyi sığdıramam gönlümdeki yerine,
Benden hatıra kalsın yaz bunu defterine.

EMİN KUL
T. Denizciler Sendikası
Genel Başkanı

YATIRIMLAR ve İSTİHDAM

Namık TAN
Türk-İş Arş. Uzm.

Türkiye'nin gündeminde ilk sırada bulunan ve ekonomik açıdan bir israf olarak kabul edilen işsizlik giderek artmaktadır. Bu hassas konuya yaklaşım ise, sorunun çözümü için ümit verici değildir.

Bilindiği üzere, Türkiye ekonomisi 24 Ocak Kararları ile yeni bir döneme girmiştir. Uzun bir süredir uygulanan istikrar tedbirleri; üretim ve yatırım alanında beklenen canlanmayı sağlayamadığı için, istihdam imkanları sınırlı kalmış, buna karşın işsizlik hızla artmıştır.

Yatırımların durgun bir döneme girmesinin temel nedenlerine baktığımızda, pahalı bir kredi mekanizmasının uygulanması ve bir türlü enflasyonun aşağılara çekilememesi, bütçe içerisinde yatırımlara ayrılan payın yüzde 18'lere düşmesi dikkati çekmektedir.

Ülkemizin gelişmiş ülkeler düzeyine gelebilmesi ve yüzde 2.7 olan nüfus artışının yeni istihdam artışı ile dengelenmesi için, yatırımların teşvik edilmesi kaçınılmazdır. Yatırımları ertelemek, hem işsizliği arttıracak, hem de kalkınmamızı geciktirmiş olacaktır.

Her şeyden önce yüzde 60 kapasite ile çalışan bir sanayiin geliştirilmesi, istihdamla birlikte, üretimi de olumlu yönde etkileyecektir.

Yüzde 70'lere varan pahalı kredi sistemi ile yatırım yapılmayacağını, özellikle özel sektörün isteksiz kalacağını ise, uygulamada görmüş bulunuyoruz.

Altı yıllık uygulama göstermiştir ki, üretimi arttırmadan ve yatırımları teşvik etmeden enflasyona da sağlıklı çözüm bulunamıyor. O halde tüm imkanlar üretim için yapılmalıdır. Parasal tedbirler ile enflasyonun önlenemeyeceği ve diğer sorunlara çözüm bulunmasının güç olduğu anlaşılmıştır. Bugün, Türk parası çok değer kaybetmiş, ne yazık ki, Türk ekonomisi beklenen mesafeyi alamamıştır.

Diğer taraftan, yatırımları artırmadan ihracat alanında kalıcı başarı beklemek mümkün değildir. Bu nokta da gözden uzak tutulmamalıdır. Türk parasının değerini düşürmek ve toplumun alım gücünü azaltarak, yani iç tüketimi kısarak ihracatı arttırmak, sağlıklı bir yol değildir. TÜRK-İŞ olarak, bu yaklaşımı sosyal adalet ilkeleri ile de bağdaştıramıyoruz. Çünkü, toplumun refah düzeyinin düşmesi pahasına yapılan ihracat birgün düşebilir ve Türkiye'nin borç yükünü düşünürsek, ekonomik kriz yeniden gündeme gelebil r. Bu bakımdan, ödemeler dengesini sağlıklı işletmek ve tüm döviz gelirlerini yatırım alanında kanalize etmek, akıllı bir çözüm yoludur.

İşsizlerle ilgili sağlıklı bilgi olmamakla birlikte, bu sayının 4 milyona vardığı tahmin edilmektedir. İşsizlerin artması, aynı zamanda çalışanların bakmakla yükümlü olan sayının artmasına da neden olmaktadır. Yapılan araştırmalara göre, her bir çalışan, yaklaşık olarak üç kişiye bakmaktadır. Türkiye'de ücretlerin seviyesine bakılırsa, ailelerin insanca yaşayacak bir gelirinin bulunmadığı açıkca görülebilmektedir.

Üzerinde durulan bir diğer nokta, devlet kurumlarında, yıllardır boşalan kadrolara yeni eleman almadan üretimi sürdürmeye çalışmaktır. Bugün KİT'lerde çok sayıda kadro boş bulunmakta ve bu yük diğer çalışanların sırtına binmektedir. İşsizlerin sayısının yaklaşık 4 milyon olduğu düşünülürse, bu kadroları boş tutmanın haklılığını savunmak mümkün değildir.

KİT'lerde boş kadro artarken, keyfi işten çıkarmalar da devam etmektedir. İş güvenliğinin olmadığı ülkemizde, işçiler her an atılma korkusu ile karşı karşıyadır. İş güvenliği için tek güvence olan, daha doğrusu caydırıcı fonksiyonu fazla olan kıdem tazminatında yapılmak istenen değişiklik düşünceleri dikkate alınırsa, işçilerin geleceğe güvenle bakmaları giderek güçleşmektedir.

O halde, istihdam ve yatırım ilişkisine iki açıdan bakmak gerekir. Birincisi, yatırımları teşvik edecek ekonomik kararlar alınmalı, ikincisi ise, işçilere güven ve huzur verecek olan iş güvenliği yasal olarak sağlanmalıdır.

Değerli sendikacı ve Milletvekili

KEMAL ÖZER'i kaybettik.

Maden Federasyonu Eski Genel Başkanı ve TÜRK-İŞ Eski Genel Başkan Vekili **KEMAL ÖZER** 63 yaşındaydı.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ÖZER'İN VEFATI, DERİN TEESSÜR YARATTI

TÜRKİYE Maden-İş Sendikasının Kurucusu ve ilk Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Kemal Özer, uzun süredir yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamıyarak hayata veda etti.

19 Kasım Çarşamba günü 63 yaşında vefat eden Özer'in kaybı, derin bir teessürle karşılandı.

T. Maden-İş Sendikasının daha Federasyon şeklinde örgütlenişinde kurucu üye ve sayman olarak gö-

ÖZER'İN NAAŞI TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ'NDE

1966-1983 yılları arasında TÜRK-İŞ Genel Başkan Vekilliği yapan ÖZER, son yolculuğuna uğurlanmadan önce 17 yıl hizmet verdiği TÜRK-İŞ Genel Merkezi'ne getirildi.

Kemal Özer'in cenazesi Hacı Bayram Camii'n da toprağa verildi.

TÜRK-İŞ
DERGİ EKİ
(Kasım 1986)

İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ
—5—

Hazırlayan
Turgay ÇERŞİL

İÇİNDEKİLER

- ASBESTOZ
- ILO SÖZLEŞMESİ VE MESLEK HASTALIKLARI
- KİŞİSEL KORUYUCULAR
- İŞ KAZALARINDA ORGANLARIN KORUNMASI
- SOĞUĞUN İŞ KAZALARI VE VERİMLİLİKLE İLİŞKİSİ
- KAYNAKÇIYA İŞBAŞI BİLGİLERİ

GÖRÜNMEYEN ÖLÜM VE YÜZYILIMIZIN HASTALIĞI

ASBESTOZ

- ***Günümüzde 3 bin'den fazla kullanım alanı olan asbest (Amyant) lifleri, soluduğumuz havaya karışarak, ilgili işlerde çalışanlardan başka, kentlerdeki insanlarda da akciğer kanserlerine neden oluyor.***
- ***Asbestoz'un yüzyılımızda işçi ve çevre sağlığını etkileyen korkunç bir tehlike haline gelmesi, uzmanları endişelendiriyor.***
- ***Asbestin sanayiimizde büyük bir kullanım alanı olmasına rağmen, istatistiklerde asbestoza ya olması gerekenin çok altında bir sayıda ya da hiç rastlanmıyor.***

M.Ö. 5. yüzyıldan günümüze kadar çeşitli alanlarda kullanılagelen ve dünya literatürüne Yunanca adı ile yerleşen amyant (asbest), yaklaşık 2 bin 500 yıldır insanların hizmetinde olan harika bir madde.

3 binden fazla kullanım yeri olan asbest, bugün modern yaşamda ses ve ısı izolasyonundan, otomobil lastiğine, fren balatalarına, çatı kaplama malzemelerinden yapıların dış sıvasına, borudan işçi sağlığı ve iş güvenliğinde kullanılan giysi ve eldiven gibi kişisel koruyuculara kadar her alanda, hatta uzay çalışmalarında dahi kullanılan, vazgeçilemez özellikte önemli bir madde.

Ancak, Kanserojen yapısından haberi olmayan insanlar, 20. yüzyılın başlarına kadar bu maddeyle olan ilişkilerinikorkusuzca sürdüregelmişler.Günümüzde ise asbestin bu özelliği bütün çıplaklığı ile bilindiğinden, bazı ülkeler, bu tehlike karşısında ciddi önlemler alıp, sadece asbestle ilgili işlerde çalışan işçileri değil, kentlerde yaşayan tüm insanların sağlığını da etkileyen bu soruna çözümler aramaya başladılar.

Bizlerle her an ilişkisi olan bu madde, asbestle ilgili sanayi dallarında çalışan personeli, otomobil sürücülerini, trafik polislerini, trafiğin yoğun olduğu yerleşim bölgelerindeki insanların sağlığını, soluduğumuz havaya karışan lifleri ile olumsuz yönde etkileyerek akciğer kanserleri, akciğer zarında akut veya kronik iltihaplar, bronş ve çeşitli organ kanserleri oluşturuyor.

Asbestin hastalık ve ölümle-

re neden olduğu ilk kez bir İngiliz doktoru **Montague Murray** tarafından 1900 yılları başında 35 yaşında bir asbest işçisinin üzerinde yaptığı otopsi sonucu ortaya kondu. Solunum yoluyla akciğerlere giren 0,1 - 1 mikron çapında 5 mikron uzunluğundaki asbest liflerinin fiziksel etkisiyle, değdiği yerde yaralama ve parçalanmaların oluştuğu, bu - nun sonucu da bronşlarda kasılmalar yaptığı ileri sürüldü. O yıllarda asbest işçileri arasında yaygın olan bu hastalığa **«Asbestozis»** adı veriliyordu. Günümüzde de bu öldürücü hastalık için aynı ad kullanılıyor.

Çok geniş bir kullanım alanı olan asbest, itfaiye erlerince koruyucu giyim eşyası olarak da kullanılıyor.

Bu durumda ilk etki, asbestle ilgili işlerde çalışan kişilerde görülmekle birlikte, hava kirliliğinin yoğun olduğu yerleşim merkezlerinde yaşayan milyonlarca insanı da dolaylı yonden etkileyen bu hastalık, günümüzde çevre sağlığında büyük bir tehlike haline geldi.

Yerleşim merkezlerinde, otoların fren balatalarından, çatı ve duvar kaplama malzemelerinin zamanla ufalanarak çözünmesiyle havaya karışan asbest lifleri, 9 - 20 yıl arasında etkisini gösteriyor. Sigara içen kişilerde ise bu tehlike 80 - 100 katı artıyor.

Çatı kaplamaları yapımında ağırlık olarak yüzde 15,4 oranında asbest kullanılıyor. Bu levhalar iklim koşullarının etkisiyle 10 yıl içinde çözünerek, rüzgar yardımıyla kent havasına karışıyor. B. Almanya'da yapılan ölçümlere göre bu yolla yılda 200 ton asbest lifinin havaya karıştığı, yine otolardan fren yoluyla yılda 13 ton asbestin yayıldığı gözlenmiş. Hamburg'da bir fabrikada çalışan 700 işçiden 20'si son dokuz yılda asbestin yol açtığı kanser nedeniyle yaşamlarını yitirmiş, 70 işçide ise hastalık belirtileri saptanmış.

DÜNYADAKİ ÇALIŞMALAR...

ÇEVRE sorunlarının büyük boyutlara ulaştığı sanayileşmiş ülkelerde, işçi ve çevre sağlığı için asbest konusunda önemli çalışmalar yapılıyor.

Bazı ülkelerde asbestin katkı maddesi olarak kullanımındaki yüzdeleri düşürülerek geçici önlemler alınması yolu seçiliyorsa da, bazılarında ikamesi olan üretim dallarında asbestin kullanımı yasaklanıyor. Balata yapımında bu maddeyi ilk kez 1915 yılında kullanan Almanya'da, asbestin yerini tutacak yeni bir madde geliştirme çalışmaları sürdürülüyor. Asbestin yerini tutacak organik keçeler, fiberglas, cam lifi ve mineral yünleri üyerinde olumlu sonuçlar alınıyor.

Kanada'da ise çok önemli çalışmalar yapılıyor. Montreal Kentinde kurulan **Asbest Enstitüsü**'nde asbestin sanayide güvenli kullanımı, etkiyi azaltan üretim ve kullanım teknikleri gibi konularda çalışmalar yapılıyor. Geçtiğimiz ay içinde, Kanada Büyükelçiliği kanalıyla yur - dumuzda asbest konusunda seminerler düzenleyen bu Enstitü, yaptığı bilimsel çalışmaların sonuçlarını ve alınması gerekli önlemlerin neler olabileceği konusunda bilim adamlarımızı aydınlattı.

TÜRKİYE'DEKİ ÇALIŞMALAR...

YURDUMUZDA, bu konuda yeterli bilginin olduğu, araştırmalar yapıldığı ve gerekli önlemlerin alındığı söylenemez. Üretiminde asbest kullanan büyük sanayi kuruluşlarımızda dahi işçilerin sağlığını koruyucu önlemler alınamazken, asbest konusunda çevre sağlığımız ile ilgili birşeyler yapıldığını söyleyebilmemiz olanak dışı.

Bu konuda araştırmalar yapan gelişmiş ülkeler, bazı asbest karışımlı malzemelerin kendi sınırları içinde kullanımını yasağladığı halde, bu malları üreten firmalar üretimlerini sürdürerek mallarını Türkiye gibi gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelere sanayi hammaddesi, ara mal ve tüketim malı olarak ihraç ediyorlar.

Ekonomik ve teknolojik yönde dışa bağımlı olarak çalışan işyerlerimizde, asbestoz konusunda tehlikeyi giderici çalışmalar bu nedenle yapılamıyor.

Yurdumuzda asbestle ilgili işler yapan işyerleri ve sanayi kuruluşları oldukça çok sayıda ve yaygın olmasına rağmen, SSK istatistiklerine baktığımızda çok az sayıda asbestoz olayına rastlıyoruz.

Meslek hastalıklarına gereken önemin verilmemesi, hastalık tespitinin yapılamaması veya başka hastalıklarla karıştırılması sonucu istatistiklerde yok denecek kadar az yer alan bu hastalıktan en çok etkilenenler kimya işkoluna bağlı iş yerlerinde çalışan işçiler.

SSK istatistiklerine göre 1978 den bu yana rastlanan asbestozlu hasta sayıları şöyle :

	YILLAR							
	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Rastlanan asbestozlu hasta sayısı	Yok	Yok	Yok	1	5	3	1	Yok

Mesleki hastalıkların tazmini konusunda

ILO SÖZLEŞMESİ VE TÜRKİYE'NİN ONAYI

Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun, **"Mesleki Hastalıkların Tazmini"** konusundaki 42 numaralı uluslararası sözleşme projesi, 21 Haziran 1934 tarihinde Cenevre'de yapılan bir konferansta kabul edildi.

Türkiye ise uluslararası bu sözleşmeyi 11.2.1946 tarihinde onaylayarak, 234 sayılı yasayla 16.2.1946 tarihinde yürürlüğe koydu.

Bu sözleşmeye göre,

ILO'nun bu sözleşmeyi onayan her üyesi, meslek hastalığına uğrayanlar ile bunların hak sahipleri ve varislerine iş kazalarının tazmini hakkındaki özel mevzuatındaki genel esaslar dahilinde tazminat ödemeyi taahhüt eder.

Ödenmesi taahhütedilen tazminat tutarı, o ülkenin mevzuatındaki iş kazalarına ödenen tazminattan az olmamalıdır. Bu konu saklı tutulmak kaydıyle, her üye kendi mevzuatında, tazminatın ödeme şartlarıyla ilgili hükümlerin tesbitinde ve bu hastalıklara, iş kazaları mevzuatını uygulamada zorunlu gördüğü değişiklikleri yapmakta serbesttir.

ILO'nun her üyesi, aşağıdaki tabloda gösterilen sanat ve mesleklerde çalışan işçilerin yakalandıkları hastalıkları meslek hastalığı saymayı taahhüt eder.

1934 ILO SÖZLEŞMESİNE GÖRE

MESLEK HASTALIKLARI

Kurşun veya alaşımları ve bileşikleri ile zehirlenmeler ve bundan doğan arızalar.

Kurşun ihtiva eden cevherlerin ve çinko imalathanelerinde kurşunlu küllerin manipilasyonu.

Eski çinkoların kurşunla beraber eritilerek karıştırılması.

Kurşundan veya alaşımlarından eşya imali.

Matbaa hurufatı, dökmeciliği ve mürettiplik. Kurşunlu bileşiklerin fabrikasyonu, akümülatör imal ve tamiratı.

Kurşun ihtiva eden sırların hazırlanması.

Kurşun talaşı veya tozu ile cilacılık

Kurşun ihtiva eden cila, macun ve boyaların hazırlanması. Manipilasyonu gerektiren boyacılık işleri.

Cıva, cıva amalgamı veya bileşikleri ile zehirlenmeler ve bundan doğan arızalar.

Cıva cevherlerinin manipilasyonu.

Cıva bileşikleri imalatı.

Cıvalı ölçü ve sair laboratuar aletlerinin imali.

Cıva ile yaldızcılık.

Cıvalı tahliye pompalarıyla, enkandesan lambalar imali.

Fulminat de merkür ile kapsül imali.

Şarbon hastalığı

Şarbonlu hayvanlar ile temas eden işçiler.

Yün, tiftik, deri, kıl, boynuz ve kemik gibi hayvani maddelerin manipilasyonu.

Emtianın yükleme, boşaltma ve nakil işleri.

Silis tozlarından doğan akciğer veremi veya diğer hastalıklar. (silikozun ölümün veya işgörmezliğin asıl sebebi olması şartıyla)

Silikoz tehlikesi ile karşılaşılan ve milli mevzuatta tayin edilen işler.

Fosfor veya bileşikleri ile zehirlen me ve bundan doğan arızalar

Fosfor veya bileşiklerinin üretim, dağıtım ve kullanımını gerektiren her türlü işler.

Arsenik veya bileşikleri ile zehirlenme ve bundan doğan arızalar.

Arsenik veya bileşiklerinin üretim, dağıtım ve kullanımını gerektiren her türlü işler.

Benzin ve benzeri maddelerle bunların türevleri ile zehirlenme ve bundan doğan arızalar.

Bu maddelerin üretim, dağıtım ve kullanımını gerektiren her türlü işler.

Radyum ve radyoaktif maddelerden veya röntgen ışınlarından doğan patolojik arızalar.

Radyum, radyoaktif maddeler veya röntgen ışınlarına maruz kalınan her türlü işler.

Deri epitelyoması

Katran veya benzeri maddelerin damıtılmasından elde edilen katran ruhu, zift, madeni yağ, parafin ve bu maddelerin bileşikleri, ürünleri ve artıklarının kullanımını gerektiren her türlü işler.

Kaynak : ILO Yayınları

Meslek Hastalığı Olarak Kabul Edilen

HASTALIKLAR VE ZARARLI MADDELER

1- Arsenik ve bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
2- Berilyum ve bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
3- Karbon monoksitin neden olduğu hastalıklar.
4- (Fosgen) Karbon klorürün neden olduğu hastalıklar.
5- Hidro siyanik asit, siyanitler ve siyan bileşikleri.
6- Kadmiyum ve bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
7- Kromı ve bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
8- Cıva ve bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
9- Manganez ve bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
10- Nitroz gazlarının neden olduğu hastalıklar.
11- Amonyak'ın neden olduğu hastalıklar.
12- Nikel ve bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
13- Fosfor ve anorganik bileşikleri.
14- Organik fosfor bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
15- Kurşun ve kurşun tuzlarının neden olduğu hastalıklar.
16- Organik kurşun bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
17- Sülfürik asidin neden olduğu hastalıklar.
18- Kükürt dioksit'in neden olduğu hastalıklar.
19- Talyum ve bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
20- Klor'un neden olduğu hastalıklar.
21- Flor'un neden olduğu hastalıklar.
22- Alifatik ve alisilik hidrokarbon hastalıkları.
23- Alifatik ve alisilik halojenli hidrokarbon hastalıkları.
24- Organik asitlerin neden olduğu hastalıklar.
25- Aldehitler'in neden olduğu hastalıklar.
26- Alifatik hidro karbon nitro türevlerinin hastalıkları.
27- Nitrik asidin neden olduğu hastalıklar.
28- Benzol (benzen) ve homoloklarının neden olduğu hastalıklar.
29- Fenol, tifenol ve homolokları veya halojenli türevleri.
30- Hidrokinanın oksidasyon ürünleri ve benzohinon.
31- Aromatik amin ve hidrozinlerin neden olduğu hastalıklar.
32- Aromatik hidro karbonlarının ve fenollerin nitro türevleri.
33- Deri kanserleri ve prekanseröz deri hastalıkları.
34- Kanserleşmeyen deri hastalıkları.
35- Silikoz ve silikotüberkiloz.
36- Asbest'in neden olduğu hastalıklar.
37- Sideroz.
38- Aluminyum bileşiklerinin neden olduğu hastalıklar.
39- Sert metal tozlarının neden olduğu hastalıklar.
40- Mesleki bronşiyal astım.
41- Bisinoz.
42- Helmintiasis.
43- Hayvanlardan insanlara bulaşan hastalıklar.
44- Meslek gereği enfeksiyon hastalıkları.
45- İyonlayıcı ışınların neden olduğu hastalıklar.
46- Enfraruj ışınları ile katarakt hastalıkları.
47- Gürültü sonucu işitme kaybı.
48- Hava basıncı ani değişikliklerinin neden olduğu hastalıklar.
49- Titreşim sonucu kemik ve diğer hareket organları hastalıkları.
50- Aşırı yüklenme sonucu veter ve periost hastalıkları.
51- Kas krampları.

KİŞİSEL KORUNMA TEÇHİZATI

ÇALIŞAN ve çalıştıran olarak herkesin bildiği bir şey var ki, o da küçüklü büyüklü bütün iş kazalarının verimi düşürdüğü, çalışanların üretme isteğini olumsuz yönde etkilediğidir.

Parmağımıza vuran bir çekiç, sıçrayarak kolumuza bacağımıza çarpan taş, demir gibi bir madde, gözümüze kaçan bir çapak veya toz tanesi çok tehlikeli durumlar doğurmazsa bile, az da olsa çalışma süresinin kaybına, çalışanlarda yaptıkları işe karşı güvensizlik ve isteksizlik yaratır. Bütün bunlar üretimi azaltır, yeni ve daha büyük iş kazalarının oluşmasına ortam hazırlar.

Gerektiğinde çalışanın gözünü tehlikelerden koruyan 5-6 yüz liralık bir gözlük, aylarca sürebilecek çalışma günü kayıplarına, yüz binlerce liralık ilaç ve tedavi gideriyle, çok daha fazla tutacak tazminatın ödenmesine engel olacaktır. İnsanlar acı çekmeyecek, üzülmeyecek, kişisel korunma teçhizatının kullanma ve kullandırma gereğine inanan işçi ve işverenlerce, ekonomimizin iş kazaları nedeniyle her yıl uğradığı 100 milyar liranın üzerindeki kayıplar, çok aşağılara düşürülecektir.

Kişisel koruyucular konusunda, çalışan ve çalıştıranların uymak zorunda olduğu üç önemli nokta vardır :

1 — Kişisel koruyucuların kullanılması ve kullandırılması gereği kabul edilmelidir.

2 — Bu kabul edildikten sonra, yapılan işin ve kullanılan malzemenin özelliklerine en uygun seçim yapılmalıdır.

3 — Koruyucuların kullanılması ve kullandırılması, başta işçiler olmak üzere, üretime katılan tüm kişi ve bölümlerce denetlenmeli, aksine davranış içinde olanlar uyarılmalı hatta zorlanmalıdır.

KORUYUCULARIN SINIFLANDIRMASI :

İŞİSEL korunma teçhizatı aşağıdaki şekilde sınıflandırılır :

1 — **Baş korunması**
- — Koruyucu baret ve şapkalar
- — Saç korunması (türban ve saç fileleri)
- — Kulak korunması (tıkaç ve kulaklıklar)

2 — **Yüz ve göz korunması**
- — Başlıklar
- — Gözlükler
- — Yüz ve el siperleri
- — Kaynakçı maskeleri

3 — **Solunum organları korunması**
- — Oksijen ve hava verici maskeler,
- — Hava hortumlu maskeler,
- — Kanister ve kartriç tipi maskeler.

4 — **El, ayak ve bacak korunması**
- — Eldivenler,
- — Koruyucu ayakkabılar,
- — Bacak koruyucuları

5 — **Koruyucu giyim**
Kimyasal maddeler, ısı, ateş ve radyasyon gibi tehlikelerden koruyucu özel giyimler.

BAŞ'IN KORUNMASI

BAŞIN, uygun şekilde korunması; yaralanması kolayca mümkün ve vücudun en hassas kısmı bulunması nedeniyle hayatî önemi olan bir konudur.

Koruyucu Başlıklar :

Başın yaralanmasıyla ilgili kazalar daha çok fırlayan veya baş üzerine düşen maddelerden ileri geliyor. Bu maddeler çok ağır, büyük ebatlı ve yüksek süratle hareket edebilir şekilde bulunabilirler. Bu gibi tehlikelerden korunmak için, koruyucu başlıklar kullanılması suretiyle darbelere dayanıklılık ve sarsıntının önlenmesi mümkün olmaktadır.

Koruyucu başlıkların yapılmasında kullanılan malzeme; yağ, su, ateş ve asitlerden etkilenmeyecek cinsten olmalı ve asla elektrik iletkenliği bulunmamalıdır. Koruyucu başlıkların; giyen kimseleri rahatsız etmeyecek uygun şekilde yapılmış olmaları gerekir. Koruyucu başlıkların, özel cinslerinin yapımında ham maddeleri içinde ya da aksesuarında asla metal bulunmamalıdır.

Koruyucu başlıklar, genellikle şu ham maddelerden yapılabilir:

a — Yüksek basınç altında ve kalıplardan yararlanarak levha haline getirilen plâstiklerden,

b — Reçine emdirilmiş cam elyafı (Fiberglas) tan,

c — Aluminyum bileşiklerinden,

d — Yüksek gerilime dayanıklı özel plâstikten.

Her koruyucu başlığın; giyecek kimsenin başına rahatça uydurulabilecek tarzda özel malzemeden yapılmış bir desteği ile bir kemeri bulunmalı ve aynı zamanda uygun şekilde hava akımı sağlamasına dikkat edilmelidir.

Koruyucu başlığın kalıbının dış bükey ve yüzeyinin sertleştirilmiş olması ve bir tek parçadan yapılması gerekir.

Koruyucu başlıklar iki büyük grupta ve aşağıdaki sınıflarda incelenebilir.

I. Grup : Koruyucu başlık, tamamen sert malzemeden yapılır.

II. Grup : Koruyucu başlık elastiki malzemeden yapılır. ve siperli olur.

Sınıf «A» — Genel Hizmet : Darbelere ve fırlayıcı parçalara karşı koruyucu nitelik gösterir belli bir orana kadar elektrik akımını geçirmez.

Sınıf «B» — Özel Hizmetler : Darbelere ve fırlayıcı parçalara sınırlı şekilde koruyucu nitelik gösterir, elektrik akımına karşı koruyuculuk niteliği yoktur. (özellikle metallerden mamul olanlar.)

Sınıf «C» — İtfaiye Hizmetleri :

Darbelere, fırlayıcı parçalara karşı koruyucu niteliği vardır. Sınırlı oranda elektrik akımına dayanıklıdır. Bu hizmetler için I. Grupta olan koruyucu başlıklar önerilir.

B) Diğer Başlıklar :

1) Kaynakçı koruyucu maskeleri

2) Yüz siperleri

Kaynakç. koruyucu maskesi

Yüz siperleri

Bazı çalışmalarda, yalnızca koruyucu gözlük kullanarak yüzün ancak belirli bir alanı korunduğundan, her zaman en uygun bir korunma yapılmış sayılamaz.

Açıkca şu hususun belirtilmesi icap eder ki tamamiyle yüzü koruyan yüz siperleri ile koruyucu maskeler; yapılacak işi iyi görmeyi sağlamak amacıyla uygun malzemeden yapılmalı ya da göze isabet eden kısımlarında saydam malzemeden yapılmış bir pencere bulunmalıdır. Ancak bu saydam malzemelerin de darbelere karşı dayanıklı olmaları şarttır.

BAŞLIKLAR, TÜRBANLAR VE SAÇ FILELERİ :

Aslında, özellikle kadınların uzun saçlarının herhangi bir şekilde dönen bir makina aksamına sarılması sonucu meydana gelecek kazaların, «Baş Korunması» içerisinde incelenmesi gerekiyorsa da hareketli miller, kayışlar, volanlar, zincirler, matkaplar, dişliler ve benzeri büyük tehlikeler yaratabilecek nitelik taşırlar. Bu arada statik elektrik etkisiyle dağınık şekildeki saçların, makinanın dönen kısmına sarılması genellikle ölümle neticelenen kazaları meydana getirir. Bu yüzden saçların koruma altına alınması gerekir.

Saç fileleri

KULAK KORUNMASI

KULAK TAMPONU VE KULAKLIKLAR :

Endüstride; çalışanların işitme organlarının korunması, oldukça önemli bir konudur. Şiddetli ve yüksek gürültü, işitme organlarına büyük zararlar verir. Bu tip sesler aynı zamanda insanlarda yorgunluk, bezginlik baş ağrıları ve dikkatsizlik doğururlar.

İşitme organlarının korunmasında kulağı tamamen kapayan kulaklıklarla, kulak içine yerleştirilen plastik tamponlar kullanılır. Bu iki koruyucu istendiğinde beraberce de kullanılabilir.

Kulağa pamuk tıkamak, en pratik koruyucu tedbir olmakla beraber ancak yüzde 10 - 15 oranında gürültüyü azaltır.

Plâstik kulak tamponları, % 20 - 25 oranında gürültüyü azaltmakta ise de bazı tipleri rahatsızlık verebilirler.

Özel amaçlar için kullanılan ve gürültüyü azaltma oranı % 30 - 40'ı bulan özel yapım kulak tamponları da bulunabilir. Aynı zamanda yumuşak bir malzemeden yapıldığı için kullananda rahatsızlık yaratmayan bu tamponlar en uygun kulak koruyucularıdır.

Kulaklıklar

GÖZ KORUNMASI

ve

GÖZLERE ZARAR VEREN TEHLİKELER...

İNSAN bedeninin en duyarlı ve tehlikelere en açık organı gözlerdir. İş kazalarının içinde ilk sırayı göz yaralanmaları alıyor. İstatistikleri incelediğimizde iş kazalarının yüzde 15'ini göz kazaları oluşturuyor. Bu yüzden de kazalardan korunma önlemlerinde, gözlerin fiziksel ve kimyasal etkenlerle, radyasyondan korunma çalışmaları, çok önemli bir konuyu oluşturuyor.

ABD. de yapılan bir araştırmaya göre, her yıl endüstride 5 bin kişi bir veya iki gözünü kaybederken, 70-75 iş günü kaybı oluyor. Göz korunmasına gereken önem verilmediğinden sadece ödenen tazminat ve tedavi giderleri, korunma için harcanacak giderlerin yaklaşık 80-100 katı oluyor.

GÖZLERE ZARAR VEREN BAŞLICA TEHLİKELER

GÖZ korunmasındaki başlıca tehlikeler, bu tehlikelerle ilgili işler ve korunma yöntemleri şunlardır.

UÇUCU PARÇALAR

Demir, çelik kalıplama ve pres işleri, kalem, matkap vs. gibi kesici ve delici alet kullanımını gerektiren işlerle, çekiç, varyoz kullanımını gerektiren işler bu gruba girer.

KORUNMA :

Bu tip işlerde çalışan işçilerin, tehlikeyi önleyecek sağlamlıkta ve şakaklara kadar siperliği olan gözlük kullanmaları gerekir.

Bu işlerde kullanılacak gözlüklerin cam, çerçeve ve yan siperlerinin çok sağlam olmasına, kullanacak kişiyi rahatsız etmeyecek şekilde şakaklara temas etmesine, ağır olmamasına ve paslanmaz bir malzemeden yapılmış olmasına dikkat edilmelidir.

TOZ, RÜZGAR VE KIVILCIMLAR :

Bu gruba, yol ve inşaat işleri, her türlü çekici ve yükleyici makinalar, kaynak işleri, taşlama ve aşındırma makinaları, taş

Çeşitli koruyucu gözlük tipleri

oyma ve yontma işleriyle, ağaç işleri girer.

KORUNMA :

Bu tip işlerde çalışan işçiler, göz ve göz kenarlarını şakaklara kadar tümüyle kapsayan, hava akımı endirekt olarak sağlanmış, sağlam ve uygun gözlükler kullanmalıdır.

GAZLAR VE SIVILAR :

Çeşitli metotlarla şekillendirilmiş metal parça ve mamullerinin solventler, asitler ve alkaliler yardımıyla yapılan her türlü kaplama ve galvanoplasti işleri.

KORUNMA :

Bu tip tehlikelerden korunmada dikkat edilecek konu, uygun nitelikte, gazlara karşı koruyucu özellikte ve darbelere karşı dayanıklı camlardan yapılma gözlüklerin kullanılmasıdır.

Bu tip gözlük kullanacak kişilerde görme bozuklukları varsa, gözlük camlarının özel olarak mercekli yapılması gerekir.

METAL ERİYİKLERİ SIÇRAMALARI

Bu gruba ise, her türlü metal döküm, galvanoplasti, yatak dökme, ve erimiş metalleri akıtma işleri girer

KORUNMA :

Bu tip işlerde çalışanlar, gözlerini darbelere, yüksek ısıya ve aynı zamanda sıçrayacak erimiş metallere karşı koruyacak, üstelik camın çatlaması ve kırılması halinde dağılmayacak, yanmaz malzemeden yapılmış uygun korunma gözlükleri kullanmalıdırlar.

YÜKSEK IŞIK VE RADYASYON :

Elektrik ve oksi-asetilen kaynak işleri ile dökümcülük bu tip işlerdendir.

KORUNMA :

Bu tip işlerde, göze gelen ışığın şiddetini azaltan koyu renk ve kaynağın yaydığı radyasyonu engelleyen özel camlı gözlük ve koruyucular kullanılır.

Kaynakçı gözlük ve maskeleri ile dökümcü gözlükleri bu tip koruyuculardandır.

KAYNAKÇILARDA GÖZ KORUNMASI

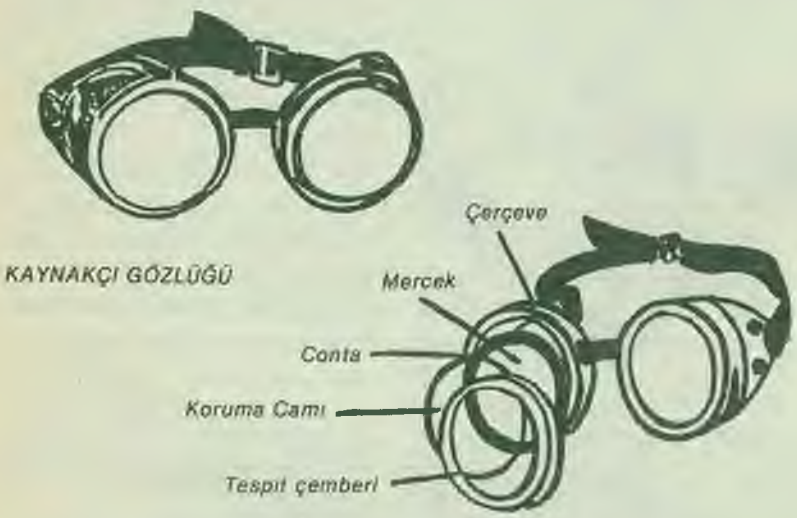
İSTATİSTİKLERE baktığımızda gözle ilgili iş kazalarıyla göz hastalıklarının en çok kaynak işleri ile uğraşanlarda rastlandığını görüyoruz.

Bu nedenle, göz korunması çok önemli bir konu olmasıyla birlikte, özellikle kaynakçılarda daha büyük bir önem taşır ve bu işlerle uğraşanların diğer işçilerden çok daha fazla göz korunmasına dikkat etmeleri gerekir.

KAYNAÇI GÖZLÜĞÜ :

1 — Kaynakçıların kullanacağı özel koruyucu gözlükler yalnız kıvılcım ve fırlayıcı metal parçalardan gözleri korumakla kalmayıp ultraviyole ven enfraruj ışınlarını da absorbe ederek tehlikelerini önleyici özellikle olmalıdır.

2 — Bu tip gözlüklerin kenarlarındaki siper koruyucu; buğulanmayı önleyici valtilasyona müsaade edebilecek ve ışınlarla, kıvılcım ve metal parçalarının direkt olarak göze çarpmasını engelleyici şekilde olmalıdır.

KAYNAKÇI GÖZLÜĞÜ

3 — Bu gözlükler daha ziyade oksijen kaynağında çalışanlarla oksijenle metal kesme işlerini yapanlar tarafından kullanılır. Kaynak yapılırken kıvılcımların gözlükteki renkli camı etkilememesi için üzerine ayrıca bir de renksiz koruma gözlük camı takılmalıdır.

Elektrik kaynağı işlerinde asla bu gözlükler kullanılmamalı, kaynakçı başlığı kullanılmasına dikkat edilmelidir.

KAYNAKÇI BAŞLIĞI :

1 — Kaynakçı başlıkları ve yüz siperleri; gözlerin, yüzün, kulakların ve boyun kısmının parlak ışınlardan korunmasını temin için imâl edilmişlerdir. Bunlar daha ziyade elektrik kaynağında kullanılırlar.

2 — Kaynakçı başlıkları ile yüz siperleri aynı tipte üretilirler. Bunların gözlere uygun düşecek yerlerine, yapılmakta olan işi görebilmek için birer pencere bırakılmıştır. Bu pencereye konan cam, filtreli tipten ve ışınların tehlikelerinden işçilerin gözünü koruyabilecek niteliktedir.

Başlıkların başa bağlanması için özel surette yapılmış ayarlı bantlar mevcuttur. Yüz siperlerinin alt kısmında bulunan bir tutamak kolaylıkla başlığın kullanılmasını sağlar.

3 — Kaynakçı başlıkları ve yüz siperleri, vulkanize fiber, çelik örgü tel kafesle takviye edilmiş plâstik veya ısı ve aleve dayanıklı, görüşü mükemmel, ultraviyole ve enfraruj radyasyonları bertaraf edecek nitelikte uygun her hangi bir malzemeden yapılabilir.

Başlığın ya da yüz siperinin ağırlığı hiç bir zaman 680 gramdan fazla olmamalıdır.

4 — Başlık veya siperlerdeki pencerenin genişliği 10 cm. ve yüksekliği de 4 cm. den az olamaz. Filtre camının gözden mesafesi hiç bir zaman 50 mm. az olmamalıdır.

5 — Filtre camının kalınlığı hiç bir zaman 2 mm. den az ve 3,8 mm. den fazla olamaz. Camın; temiz görünüşlü olmasına ve dalgalı olmamasına dikkat edilmelidir. Filtre camı tamamen düz ve pürüzsüz olmalıdır.

6 — Filtre camının, üzerine gelen koruyucu camın düz ve pürüzsüz olması ve en az bir yüzünün yavaş yanıcı hassas gösteren saydam plâstik kaplama ile kaplanmış bulunması; filtre camını tehlikelerden korumak bakımından gereklidir. Bu camların da filtre camı boyutunda olması gerekir.

Bu koruyucu camların, kendilerine verilecek ışığın % 75 ini geçirme hassasına sahip olması gereklidir.

Gerektiğinde başlığın altında uygun nitelikte bir gözlük dahi kullanılabilir.

Kaynakçı yüz siperi

AYAK KORUNMASI

İŞÇİ Sağlığı ve İş Güvenliğinde kullanılan ayak koruyucularını dört ana grupta inceleyebiliriz. Bu koruyucular şunlardır :

1 — KORUYUCU AYAKKABILAR :

Bu tip koruyucu ayakkabılar, darbe etkisini azaltmak üzere ayak parmaklarını koruyabilecek nitelikte metalden yaplmışlardır

Bu tip ayakkabılar, normal ayakkabılardan biraz daha kaba görünüşlü olmakla beraber rahatsızlık vermemeli ve normal bir ayakkabıdan fazla bir ağırlık göstermemelidir. Ayakkabının, giyecek kimsenin ayağına ne büyük ve ne de küçük olmamasına özellikle dikkat edilmelidir.

Çelik burunlu ve çelik köprülü ayakkabı.

Ayakkabı burnu 1200 Kg. statik yüke dayanıklı olmalı ya da 50 cm. yükseklikten bırakılan 25 Kg. yük altında seklini bozmamalıdır.

Özel amaçlar için kullanılan koruyucu ayakkabıların yağlara, sulara karşı emme özelliği olmamasına, elektrik iletkenliği bulunmamasına ve kaymaları önleyici nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

2 — FOTİN TİPİ KORUYUCU AYAKKABILAR :

Çalışılan yerin gereği olarak, ayakkabı içerisine eritilmiş metal girebilecek iş yerlerinde kullanılmak üzere fotin tipi koruyucu ayakkabılar kullanılır.

Fotin tipi koruyucu

Bu ayakkabılar, tehlike anında ani hareket gerektiği zaman kullanışlı olmazlar. Bu nedenle böyle yerlerde fotin tipindeki koruyucu ayakkabılar önerilir.

3 — AYAK KORUYUCULARI :

Bu tip koruyucular yalnızca ayak parmaklarını korumak üzere ve ayakkabının burun kısmını örtecek şekilde yapılmış - lardır.

Bunların 20 cm. yükseklikten düşecek 100 Kg. lık ağırlığa dayanabilmesi gerekir.

4 — ÇİZMELER :

Çizmeler genellikle ayak parmaklarını korumak üzere özel koruyucuları bulunan bir tip ayakkabı olup daha ziyade kauçuktan yapılırlar. Neopren, plâstik ve deri cinsleri de bulunur.

Ayakkabı koruyucu ve çizme

Tabanları kaymayı önleyecek şekilde yapılmış olmasına dikkat etmelidir.

Çizmelerde ayak parmaklarını koruyacak metal koruyucunun 1200 Kg. ya da 50 cm. yükseklikten 25 Kg. ağırlığa dayanabilmesi gerekir.

Ayak koruyucuları, özel siparişlere göre de yaptırılabilir.

SOĞUKTA YAPILMAMASI GEREKENLER :

(Başlarafı Sayfa 11'de)

çıkan karbon monoksit gazından zehirlenmelere hatta ölümlere neden olabilir.

— Bedensel fonksiyonların yavaşladığı soğukta, açık arazide şiddetli tipi nefes almayı daha da zorlaştıracağından, ağız ve burunu örten yün başlıklar kullanılması önerilir.

— Kan damarlarının en az olduğu uç noktalar burun ve kulaklarda aşırı soğuklarda donmalar oluşacağından, kurcalanıp ovalanmamalıdır. Aksi halde, kırılma ve kopmalar olabilir.

— Uyku anında beden ısısı düşeceğinden, aşırı soğukta kalan kişi asla uyumamalıdır. Donma yüzünden ölümlere neden olabilir.

— Donma tehlikesi geçiren bir kişi, asla aniden sıcak bir yere sokulmamalıdır. Ani ısı değişikliklerine birden uyum gösteremeyen kan damarlarında çatlamalar ve ölüm meydana gelebilir.

KORUYUCU GİYİM MALZEMELERİ

BUGÜN endüstride, kişisel korunma teçhizatı olarak korunulacak tehlikenin cinsine göre çeşitli maddelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerinden yararlanılarak yapılmış bir çok koruyucu giyim malzemesi kullanılır. Bu maddelerin cinsleri ve koruyucu giyim malzemelerinin çeşitleri şunlardır :

DERİDEN YAPILMA GİYİM MALZEMELERİ :

İyi cins ve deriden yapılma giyim malzemeleri, eritilmiş hafif metallerden sıçramalara, hafif darbelere ve kaynakçılıkta zararlı ışınlara karşı en uygun koruyucudur. Deriden bir çok koruyucu giyim malzemesi yapılır. Örneğin ceketler, pantolonlar, önlükler, yelekler, eldivenler, başlıklar ve bacak koruyucuları v.s.

ÖZELLİKLERİ :

a) Deriden yapılma giyim malzemeleri, kullanan kimsenin hareketlerini engellemiyecek şekilde olmalıdır.

b) Deriden yapılmış malzemenin, koruyacağı yeri tamamen kaplaması ve gerektiğinde derhal ve kolaylıkla çıkarılıp atılması mümkün olmalıdır.

c) Bütün deri malzemelerin, her türlü kıvılcımlara ve eritilmiş metal sıçramalarıyla karşı karşıya bırakılmaması gerekir.

AMYANTTAN YAPILMA KORUYUCU GİYİM :

Amyanttan yapılma koruyucu giyim malzemeleri, yüksek ısı ve aleve karşı kullanılır. Bu malzemeden her türlü giyim malzemeleri yapılır. İtfaiye erlerinin kullandıkları özel giysiler de bu türdendir.

Bu malzemelerin askı, kemer ve sıkıştırma yerlerininde amyantla kaplanmış olması, devamlı kullanılanların iç kısımlarının deri ile astarlanarak güçlendirilmeli ve amyantın cilde direkt teması engellenmelidir.

Bu tip koruyucu giysilerde amyantlı dokumalardan da yararlanılır.

Genellikle eldiven, önlük ve hafif tulumlar, son senelerde alüminyumlu amyant dokumalarından yapılma giyim malzemeleri 700 dereceye kadar yüksek ısı ile teması bulunan kimselerde, başarıyla kullanılmaktadır.

MALZEME	KORUYUCU ÖZELLİKLERİ
DERİ	Kaynakcılıkta zararlı ışınlar
AMYANT	Alev ve fazla ısı
YÜN	Alev ve asit sıçramaları
DOKUMA	Kauçuk üretiminde uçucu maddeler nedeniyle sıçramalar Kir, yağ ve ısı
KAUÇUK	Asitler ve rutubet Aşındırıcı tozlar Deriye zararlı maddeler

YÜNLÜ GİYİM MALZEMELERİ :

Özellikle soğuk bölgelerde ve düşük ısıda çalıştırılan işçilere ve özellikle asitlerle ilgili yerlerde çalışanlara ve yüksek ısılarda çalışanlara bu tip koruyucu giyim malzemesi verilir. (Bu malzemeler ısı ve aleve dayanıklıdır.)

KAUÇUKLU GİYİM MALZEMELERİ :

Şapkalar, eldivenler, pardesüler, ceketler, önlükler ve kukuletalar v.s.

Bu malzemeler daha ziyade asitlerle temas durumunda olan kimseler tarafından kullanılır.

Neopren ve plâstikten yapılmış olanların ise, kimyasal maddelerle çalışanlar tarafından kullanılması iyi sonuçlar vermektedir.

SOĞUĞUN, İŞÇİ SAĞLIĞI İŞ GÜVENLİĞİ VE VERİMLİLİKLE İLİŞKİSİ

YURDUMUZUN çoğu bölgesi kara iklimi etkisinde olduğundan kışın birçoğumuz sert iklim koşullarında çalışmak zorunda kalırız. İnşaat ve demiryolu işçileri, denizciler, telefon hatları bakım ve onarım işçileri, karayolları işçileri ve daha saymakla bitmeyecek kadar çok işlerle uğraşanlar kışın dondurucu soğuğunda çalışmak zorunda kalırlar.

Soğuk ve rüzgarın insan bedeninde birçok olumsuz etkisi vardır. Soğukta çalışmak zorunda olan kişilerde çalışma verimliliği düşer. Orta şiddetteki soğuklarda bile çalışma kapasitesi yüzde 40 - 50 oranında azalır. Sinirsel hareketler yavaşlar, organları kullanma yetenekleri büyük ölçüde azalır. Refleksler yok olur, dikkatsizlik ve algılamadaki güçlükler, çalışanların kazaya uğrama olasılıklarını artırır.

SOĞUĞUN İNSAN BEDENİNDEKİ ETKİLERİ :

İNSAN bedeninde üşüme anında birçok olay gelişir. İdrar üretimi normalden üç kat daha fazla artar ve bunun sonucu olarak dehidrasyon başlar, tuz noksanlığı görülür. Bu nedenle kanda katılaşma ve dolaşım sisteminde aksaklıklar başlar. Kanın deriye yakın ince damarlara ulaşması zorlaşır, deride çatlaklar ve yaralar oluşur.

Sinirsel hareketler yavaşlar. Organlardan beyne giden sinyaller ve beyinden organlara giden komutların omurilikten geçmesi zorlaştığından refleksler kaybolur, hareketlerde yavaşlamalar ve tembellik hali ortaya çıkar. El ve ayaklarımızı acemice kullandığımızdan, beynimiz görevini tam olarak yapamadığından her an bir iş kazasına uğrayabiliriz.

Diz altı, ellerimizin üzerleri ve baş bölgesi, sinirlerin yoğunlaştığı bölgelerdir. Bu bölgeler soğuktan korunmadığında bazen, beyinle organlar arasındaki haberleşme bütünüyle kesilerek kısa veya uzun süreli tutulmalar ve felçler başlayabilir.

RÜZGARIN ETKİSİ :

SOĞUK yalnızca ısıya bağlı değildir, rüzgarın hızıyla da bağlantısı vardır.

Örneğin, eksi 30 derecede rüzgarın hızı saniyede 7 metre ise soğuğun etkisi eksi 58 dereceye eşittir. Rüzgarın etkisi altında eksi 10 derecede çalışan bir işçiye soğuğun etkisi eksi 25 dereceden fazla olacaktır.

SOĞUKTA UYGULANMASI GEREKEN ÇALIŞMA STRATEJİLERİ :

BU nedenle soğuğun, iş kazalarının oluşmasında büyük bir etken olduğunu ve verimliliği azaltan bir faktör olduğunu kabullenmemiz, soğuk altında çalışır veya çalıştırırken aşağıdaki çalışma stratejilerini uygulamamız gerekir.

— İşi kes.

— İşi yeniden organize et. Yeni teknikler ve çalışma programları yaparak işçiyi soğukta dışarıda çalıştırma. Dışarıda çalışmak zorunda iseler, rüzgarın o andaki esiş yönünün aksine, az rüzgar alan kuytu yerlerde çalıştır.

— Çalışma saatlerini yeniden ayarla. Yapılacak işi, işçileri ekiplere bölerek kısa zaman aralıkları içinde yaptır.

— Personele, koruyucu teçhizat ve sıcak tutucu giyim eşyaları ver.

— Personele çalışma saatleri içinde, idrar yoluyla kaybettikleri su ve tuzu, sıcak çay, kahve, çorba gibi içecekler vererek geri kazandır.

— Yemek saatlerinde işçilerine mümkün olduğu ölçüde, bol enerji sağlayan şekerli ve nişastalı yiyecekler ver.

Soğukta çalışanlar için uyulması gereken en önemli kurallardan biri de uygun giysiler seçmektir. Çok kalın giysiler seçmek yerine, daha çok sayıda ince ve bol giyecek seçmek yararlı olur. Kalın giysiler hareket etmemizi zorlaştırır. Bol ve ince giyeceklerin arasında kalan hava tabakaları, beden ısımızı daha iyi koruyacağından ısı kaybını azaltır

Eller ve ayaklar kalpten en uzak organlar olduğundan kanın buralara ulaşması daha zordur. Baş derisi altındaki damarların soğukta daralmaları daha zor olduğu için bu bölgede daha çok ısı kaybı olur. Bu nedenle, diz altlarımızla birlikte, baş, el ve ayaklar soğuktan en iyi korunması gereken bölgelerdir.

SOĞUKTA YAPILMASI GEREKENLER

— Üşüme anında alınan bir parça alkol, kam sulandırıp geçici bir süre için ısınma sağlarsa da, uzun vadede etkisi geçtiğinde daha büyük bir üşüme getirir. Bu yüzden alkolün ya hiç kullanılmaması veya bilinçli bir şekilde dikkatlice kullanılması gerekir.

— Soğukta mahsur kalındığında taşıtın içinde sürekli olarak kalorifer kullanılması, benzin veya mazotun yanmasıyla açığa

(Devamı 9. Sayfada)

KAYNAKÇIYA İŞBAŞI BİLGİLERİ...

GAZ TÜPLERİNİ DİKKATLİ OLARAK YERLEŞTİRİNİZ.

Gaz tüplerinin, geliş geçiş yolları üzerinde bulunmamasına ve güvenli olarak yerleştirilmiş olmasına dikkat ediniz. Tüplerin elektrik şebekelerinden ve yüksek ısı kaynaklarından uzakta bulunmasına ve güneş ışığında kalmamasına özen gösteriniz. 15 dakikadan daha fazla çalışılmayacaksa vanaları sıkıca kapatınız. Şalumo'nun tüplerle bağlantısını kesip yerine yerleştiriniz.

KORUYUCU GİYİM EŞYASI VE KAYNAKÇI MASKESİ KULLANINIZ

Kaynak sırasında oluşan yüksek ısı ve kıvılcımlardan derinizi korumak için, deriden yapılmış kaynakçı eldiveni, pantolon, ceket ve önlük giyiniz. Gözlerinizi ve yüzünüzü filtre camlı bir kaynakçı maskesi ya da yüz siperi kullanarak koruyunuz. Ayağınıza uygun, koruyucu ayakkabı giyiniz.

KULLANILMAYAN ELEKTROT MAŞALARINI ASKILARA ASINIZ

Elektrot maşasının kullanılmadığı zamanlar tezgâh üzerinde bırakılması ve mutlaka özel askılara asılması lâzımdır.

KAYNAĞI ÇEKİÇLERKEN MUTLAKA GÖZLÜK TAKINIZ

Kaynağı çekiçlerken veya taşlarken kaynakçı maskesini çıkardıktan sonra mutlaka koruyucu gözlük takınız. Uygun koruyucu gözlük kullanmanız sizi; civarınızda kaynak yapan diğer kaynakçıların zararlarından da koruyacaktır.

BÜTÜN BAĞLANTILARIN GÜVENLİ OLMASINA DİKKAT EDİNİZ

Çalışmaya başlamadan önce mutlaka tüplerin, manometrelerin, hortumların arızalı ve kusurlu olmamasına dikkat ediniz. Bütün bağlantıları iyice sıkınız. Sabunlu su kullanarak gaz kaçağı olup olmadığını mutlaka kontrol ediniz.

(Bu kontrolu asla kibrit veya çakmakla yapmayınız.)

Elektrik kaynağında ise, elektrot ve topraklama maşalarının kablo bağlantılarının mükemmel olmasına dikkat ediniz. Elektrot maşasının elektrotu sıkıca kavraması gerekir.

Daima kusursuz maşalar kullanınız.

GAZ BASINCINI KONTROL EDİNİZ

Yapılacak işin cinsine göre gaz basıncını ayarlayınız. Uygun olmayan basınçta yapılan işlerin hatalı olacağını peşinen kabul etmek gerekir. Üstelik hamlaç ve hortumda arızalar meydana gelebilir.

YANGINA KARŞI ÖNLEM ALINIZ

Yanıcı ve tutuşucu malzemelerin bulunduğu yerlerde, kaynak yapmanız gerektiği hallerde mutlak surette özel koruyucu paneller kullanınız ve bir Yangın Söndürme Cihazı'nı el altında bulundurunuz. Ayrıca kıvılcımların yayılmalarını yakından takip ile derhal müdahale edebilecek bir yardımcı olmasına dikkat ediniz.

rev alan Kemal Özer, 6 Kasım 1983 seçimlerinde İstanbul Milletvekili olarak Parlamentoya girdi. Yürürlükte bulunan sendikalar kanunu gereğince hem sendikacı hem parlamenter olunamıyacağından, Türkiye Maden-İş Sendikasının Genel Başkanlığından istifa eden Kemal Özer, 40 yıla yakın aktif sendikacılık hayatı boyunca, Türk işçi hareketine önemli katkılarda bulundu.

Sevilen ve sayılan bir kişiliğe sahip Özer, 1966 - 1983 tarihleri arasında 17 yıl süreyle aynı zamanda Türk-İş Başkanvekilliği görevini de sürdürmüştü.

21 Kasım 1986 Cuma günü nâşı önce Türk-İş, sonra da Parlamento önüne getirilerek saygı duruşuyla anılan Kemal Özer, aynı gün askeri törenle toprağa verildi.

TÜRK-İŞ'te düzenlenen törende, Genel Mali Sekreter Ömer Ergün, Özer'in kişiliğini anlattı ve Sendikacılığımıza katkılarını dile getirirken;

"Sevgili Başkan, TÜRK-İŞ'in önünde, yine buluştuk. Bu kerre seni karşılıyanların yüreği hüzünle dolu, gözleri yaşlı, bir şaşkınlık içinde karşılıyor ve önünde saygıyla eğiliyoruz." dedi.

lınan öğle namazından sonra törenle Ankara'

KENDİ AĞZINDAN KEMAL ÖZER:

Başarılı ve mücadeleci bir sendikacı olarak ün yapan Rahmetli Kemal Özer, milletvekili seçildikten sonra kendisiyle yapılan bir söyleşide, biyografisini şöyle anlatmıştı:

«3 Mart 1923 tarihinde Merzifon'da doğdum. Babam Nahiye müdürü idi. İlkokulu Çorum'da Ortaokulu Çorum ve Samsun'da bitirdim. Ortaokuldan sonra Zonguldak'ta bulunan maden başçavuş okuluna gittim ve 1946 yılında bu okulu bitirdim. Bu okul o zaman sanat okulu ayarında olmasına rağmen, 6309 sayılı kanun çıkmadan tekniker olarak kabul edilmiyordu. Bu yasadan sonra imtihana girerek Maden Teknisyeni ünvanı aldım. 1946 - 1962 yılları arasında Ereğli Kömürleri İşletmesi Müessesesi (EKİ) nde baş madenci olarak yer altında çalıştım.

1947 yılında kurulan Maden Başçavuşları sendikasına üye oldum. 1951 yılında ise sendikanın başkanlığına seçildim. Bu görevi aralıksız 1962 yılına kadar sürdürdüm. Tabi bu arada yine yeraltında çalışıyordum. 1958 yılında ve daha önceden maden işçilerinin bir çatı altında toplanması hususunda görüşlerim vardı ve 1958 yılında Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Kurucu üyeliği ve kurucu saymanlığında bulundum. 1959 yılında federasyonun ilk olağan genel kurulunda ise federasyon başkanlığına seçildim. 1962 yılında Federasyon merkezinin Ankara'ya taşınması ile Maden Başçavuşları Sendikası Başkanlığından ayrılarak ben de Ankara'ya geldim ve profesyonel sendikacı oldum. 6 Kasım 1983 tarihine kadar bu görevi yaptım. Ancak, 1983 ten sonra Yasal olarak hem milletvekili hem de sendikacı olunmadığından Federasyon Başkanlığından istifa ettim.

1966 yılından 1983 tarihine kadar 17 yıl süreyle Türk-İş Genel Başkan Vekilliği görevini de yürüttüm. 1972 - 1979 yılları arasında 7 Yıl Milli Prodüktivite Merkezi Başkan vekilliği yaptım. 1983 yılından 1983 yılma kadar Yüksek Hakem Kurulu işçi üyeliği yaptım.

Amerika, Almanya, Rusya, Fransa, İngiltere, İtalya, Yugoslavya, Bulgaristan, İsviçre, İsveç, Norveç, Hollanda, Belçika, Hindistan, Lübnan, Japonya, Malezya, Macaristan, İrlanda, Kanada, Filipinler, Meksika, Güney Kore, Tunus, ve Siera Leone ülkelerine sosyal ve mesleki eğitimler gayesi ile gittim ve buralarda incelemeler yaptım.

1963 yılından 1983 yılına kadar şimdi merkezi Bürükselde, o zamanlar Londra'da bulunan ve kısa adı MIF olan Uluslararası Maden İşçileri Federasyonunun Yönetim Kurulu üyeliğinde bulundum. Halen evli ve iki çocuk babasıyım.»

ŞEKER-İŞ'TE BÜYÜK KADRO DEĞİŞİKLİĞİ...

Mali Sekreter dışında tüm yöneticiler değişirken Genel Başkanlığa HİKMET ALCAN getirildi.

ŞEKER-İŞ'in 12. Genel Kurulu, 6-9 Kasım tarihleri arasında Ankara'da Sendika Genel Merkezi Salonunda yapıldı.

Hikmet Alcan, Sendikanın Genel Başkanlığına getirilirken, Başkan Vekilliği'ne Özer Özkan, Genel Sekreterliğe Ömer Çelik, Eğitim ve Teşkilatlandırma Sekreterliğine de Nazif Karaman seçildiler. Aydın Kayabaş ise yeniden Mali Sekreterlik görevine getirildi. Geçen dönem Başkan Vekilliği görevini yapan M. Sadık Şide seçimlerde adaylığını koymadı.

Eski Genel Başkan Yaşar Doğualp, Toplantıyı açış konuşmasında «Yeni yasal düzenlemeler, sanki ülkeyi 12 Eylül'e getirenler işçilermiş gibi sahneye kondu.» dedi.

YILMAZ'IN KONUŞMASI

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz ise, «Bugünkü Anayasanın ve yasaların yapılışının kabahatini Türk-İş Yönetimine yüklemeye çalışıyorlar. O günlerde Türk-İş Anayasa Teklifini Konseye vermedi mi? Anayasa ile ilgili görüşlerini, değiştirilmesi gereken yönlerini açıklamadı mı? Fakat yasalar maalesef işverenlerin görüşleri doğrultusunda çıktı. O gün ağızlarını açıp da bir şey söyleyemenler, bugün ahkâm kesiyorlar.

Türk-İş'in beraberliğini bozmak kime yarayacaktır? Bunu yapmak isteyenlerin yeri bellidir. Neye yarar sağlayacağı da bellidir.» dedi.

Genel Kurul'da konuşan Türk-İş eski Genel Başkanı Halil Tunç ise, konuşmasının bir bölümünde Özal'ı eleştirirken şunları söyledi:

«Özal eğer devlet adamı olsaydı; işveren çevresinden, işveren sendikası başkanlığından gelmesine rağmen, O makama geldikten sonra tarafsızlık ilkesiyle hareket eder, toplumun büyük bir bölümünü yoksullaştıracak bir politika izlemezdi.»

Üç gün süren Genel Kurul, 9 Kasım'da yapılan seçimlerle sona erdi.

TES-İŞ'TE BAŞKAN DEĞİŞİKLİĞİ

GENEL BAŞKANLIĞA FARUK BARUT SEÇİLDİ...

BARUT: "1987'de dikte ettirilen toplu iş sözleşmeleri devrini kapatmak istiyoruz..."

TES-İŞ Sendikası 2. Olağan Genel Kurulu 7-9 Kasım günlerinde Ankara'da yapıldı. Genel Başkanlığa Faruk Barut seçildi.

Yurt sathında 110 bine yakın enerji işçisini temsilen 41 Şube ve bağlı işyerlerinden 306 delegenin katıldığı kongrenin Divan Başkanlığı görevini Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın üstlendiği toplantıda eski Genel Başkan Orhan Erçelik; Türk Sendikacılığının içinde bulunduğu darboğazları anlatan, işçi hareketinde «Düne ve bugüne bakış» niteliği taşıyan bir açış konuşması yaptı.

TES-İŞ, TÜRK-İŞ'in 1987'yi 'Eylem Yılı' ilan etmesini isteyen bir bildiri yayınladı.

Raporlar üzerindeki müzakereler sırasında söz alan delegeler, işyerlerindeki ve sosyal yaşamdaki çeşitli sorunlarını dile getirerek enerji işçilerinin temsilcisi Tes-İş'in daha kararlı, ciddi bir tavır alarak meselelerin üzerine gitmesini, her türlü mücadeleye hazır olduklarını dile getirdiler.

YENİ GENEL BAŞKAN'IN SÖZLERİ :

Kongrenin 3. günü yapılan seçimler sonucu ise, teşkilâtın büyük desteğini alarak Genel Başkanlığa seçilen, Tes-İş Sendikası Genel Sekreteri Faruk Barut «Enerji işçilerinin tek ve en güçlü kuruluşunun başına getirilmekten büyük bir onur duyduğunu, bu göreve kendisini layık gören teşkilâtı daha da güçlü temeller üzerine oturtacağını söyleyerek Genel Kurula teşekkür etti.

Genel Başkan Faruk Barut; «Tes-İş 1987'de dikte ettirilen Toplu İş Sözleşmeleri devrini kapatmak istiyor, bunda kararlıyız. Bu gücü Türkiye'nin hayat damarları; 110 bini aşkın enerji işçisinden, Tes-İş teşkilâtından ve aynı görüşte olan Türk-İş'ten alıyoruz» dedi.

YÖNETİM KURULU :

Seçimler Sonucunda Tes-İş Yönetim Kurulu şöyle teşekkül etti :

Faruk Barut Genel Başkan, Mahmut Özonur Genel Başkan Yardımcısı, H. Salih Ermanav Genel Sekreter, Hasan Coşar G. Mali Sekreter, Kenan Tetik G. Teşk. Sekreteri, Kuddusi Toker G. Teşk. Sekreteri, Memiş Aytemiz G. Eğitim Sekreteri.

TES-İŞ BİLDİRİSİ :

Tes-İş Sendikasının 2. Olağan Genel Kurulunda, Türk-İş'in 1987'yı «Eylem Yılı» olarak ilan etmesini isteyen önerge alkışlar arasında oy birliği ile kabul edildi.

«Genel Kurul Bildirisi» olarak, basına da verilmesi kararlaştırılan bildiride :

«Üyesi bulunmakla iftihar ettiğimiz, Türk-İş Konfederasyonunca 1987 yılının eylem yılı olarak ilân edilmesini, tüm enerji işçileri adına tasvib ediyor ve destekliyoruz.» denildi.

BASS GENEL KURULU YAPILDI...

Genel Başkanlığa RACİ BAYÜLKE getirildi.

★ **Türk-İş'e yapılan çağrıda "Anayasa Değişikliği için kampanya" açılması istendi.**

BANKA ve Sigorta İşçileri Sendikası (BASS) Onuncu Genel Kurulu Ankara'da yapıldı. Genel Kurul tarafından oybirliği ile kabul edilen bir kararla **«Türk-İş'in 1982 Anayasasının kamu özgürlüklerini, işçi hak ve özgürlüklerini kısıtlayan hükümlerinin değiştirilmesi için etkin bir kampanya açması ve bu yöndeki girişimleri açıkça desteklemesi»** istendi.

BASS Onuncu Genel Kurulunun Türk-İş ve Türk-İş'in Çalışmaları» başlıklı kararında şu konulara yer verildi:

«2821 Sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasasının Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) nün sendikal hak ve özgürlüklerle ilgili sözleşmelerine aykırı yönlerinin en kısa süre içinde değiştirilmesini teminen tüm il ve ilçelerde, aynı gün, aynı saatte başlatılmak ve ayda bir kez tekrarlanmak üzere Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasının tamdı haklar kullanılmalıdır.

Kamu kesimi toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde uyuşmazlıkların aynı dönemde çıkarılarak, toplu grev uygulamasına geçilmelidir.

Tüm çalışanların yaşam ve iş şartlarını iyileştirmeye yönelik somut çalışmalar ve bu çalışmaların olumlu sonuçları ortaya çıkmadığı sürece Türk-İş Yönetimi Hükümetle hiçbir şekilde bir diyalog arayışı içine girmemelidir.

Türk-İş «örgütlenme çalışmalarında» **işkolunda çift sendika kompleksinden kendini kurtarmalıdır. İşçi dayanışmasının en gerekli olduğu bir dönemde örgütlenmede 1963 şartlarına göre benimsenmiş olan ilkelerin 1983 düzenlemeleri dikkate alındığında ayakta tutulamayacağı teslim edilmelidir. Sendikalar arası sürtüşmelerin önlenmesinin mümkün olduğunu 1983/1986 dönemindeki deneyim ortaya koymuştur. Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri'nin girişimleri başarılı olmuş, toplu sözleşme yapma yetkisi sebebiyle sürtüşme ve işçiye zararlı rekabet istisnaî bir durum olmuştur. Türk-İş işkolu sayısını azaltmak yoluyla sendikaların varlıklarının ve toplu pazarlık haklarının ellerinden alınmaya çalışıldığı bir dönemde bu girişimi kolaylaştıracak karar ve eylemlerden özenle kaçınmalı, belirli ilkeler içinde Türkiye'deki tüm sendikaları bünyesinde toplamayı amaçlamalıdır.»**

YÖNETİM KURULUNDA GÖREV BÖLÜMÜ

Genel Kurul'da görev başına getirilen Yönetim Kurulu, 13 Kasım'da toplanarak görev bölümü yaptı.

Oybirliğiyle alınan kararla, Raci Bayülke Genel Başkanlığa getirilirken, Genel Sekreterliğe Haluk Ceylan, Başkan Yardımcılıklarına Servet Kahyaoğlu, Halit Çalışkan, Servet Özdemir, Abdullah Gülnar, Mali Sekreterliğe Selahattin Ağıroğlu, Teşkilatlanma Sekreterliğine Semih Özcan, Eğitim Sekreterliğine de Nezih Göral getirildiler.

AĞAÇ-İŞ GENEL KURULU YAPILDI

Genel Başkanlığa yeniden seçilen GÜRAL ERÇAKIR:

"İŞÇİ HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNE KARŞI BİR İKTİDAR İŞBAŞINDADIR..."

AĞAÇ-İŞ Sendikası 10 ncu olağan Genel Kurulu 8-9 Kasım günleri arasında Ankara'da yapıldı. Yapılan seçimler sonucunda Genel Başkanlığa Güral Erçakır, Genel Sekreterliğe Metin Polat, Genel Mali Sekreterliğe İbrahim Fil, Teşkilatlandırma Sekreterliğine Hasan Nazlı, Eğitim Sekreterliğine Yaşar Çetinkaya ve Araştırma - Mevzuat Sekreterliğine ise Hüseyin Özdemir getirildi.

Genel Kurulu bir konuşma ile açan Genel Başkan Güral Erçakır, başta işçiler olmak üzere iktisaden güçsüz durumda olanların son derece ağır, insafsız ekonomik şartlar altında alabildiğince ezildiğini belirterek şunları söyledi :

GENEL BAŞKAN'IN AÇIŞ KONUŞAASI :

«İşçi hak ve özgürlüklerine karşı bir siyasal iktidar işbaşındadır. Bu siyasal iktidar elinde, işsizlik hızla artmıştır. Türkiye gelir dağılımı en adaletsiz ülkelerden biri halini almıştır. İşçi horlanmaya kalkışılmıştır. Tehdit ve baskı ile işçi örgütleri sindirilmeye, etkisiz duruma getirilmeye çalışılmıştır. Türk işçisi bu gidişe dur demek zorundadır. Emeğe saygılı bir anlayışın Türkiye'de egemen olması için, Emeğin üstünlüğüne dayalı, eşitlikçi demokrat ve özgür bir düzen için el ele, omuz omuza mücadele etmek zorundayız.»

GÜRKAN'IN KONUŞMASI :

Daha sonra, toplantıya konuk olarak katılan Sosyal Demokrat Halkçı Parti Genel Başkan Yardımcısı Aydın Güven Gürkan ise yaptığı konuşmada şunları söyledi :

«6 Kasımdan bu yana sendikalar hak mücadelesi vermektedirler, fakat bu yeterli olamamaktadır. Çözüm işçilerin siyasal hükümete ağırlığını koymaları ile olasıdır. Sendikal kısıtlamalar Anayasanın güvencesi altına alınmıştır. 2821 ve 2822 sayılı yasaların değiştirilmesi bile yeterli değildir. Peki çözüm nedir? Tüm çağdaş toplumlarda olduğu gibi Sosyal demokrat partiler ile sendikalar içiçe olmalıdır. Parti olarak 1,5 Milyon üyeli Türk-İş'i arkamıza alamazsak bu sorunlara çözüm bulamayız. Biz parti olarak Türk-İş'in tüm sorunlarını ve istemlerini benimsedik. Tüm bu sıkıntıların üstesinden elbirliği ile geleceğimizden kuşkum yoktur.»

TARIM-İŞ GENEL KURULUNDA YÖNETİM DEĞİŞİKLİĞİ

IRMAK, YENİDEN GENEL BAŞKANLIĞA SEÇİLİRKEN YÖNETİM KURULU DEĞİŞTİRİLDİ

TARIM-İŞ Sendikasının 11. Genel Kurulu 21 - 23 Kasım tarihleri arasında Ankara'da Türk-İş salonlarında yapıldı.

Yapılan seçimler sonunda Zeynel IRMAK tekrar Genel Başkanlığa seçilirken, diğer yöneticiler değişti. Genel Sekreterliğe Gazanfer Akçın, Mali Sekreterliğe Sabri Özdeş, Teşkilatlandırma Sekreterliğine Mehmet Ersen ve Eğitim ve Mevzuat Sekreterliğine de Zeki Kutlu getirildiler.

Tarım-İş Genel Kurulunda konuşan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz özetle şunları söyledi :

«İş yasasının 50. yılını idrâk ettiğimiz bu dönemde, hala milyonlarca tarım işçisinin kanuni güvenceden yoksun oluşu, hükümetlerin zaafıdır. ve bu zaaf bugün de sürdürülmektedir.

Türk-İş olarak bundan sonraki sendikal mücadelemizin özünde tarım işçilerinin bu probleminin çözümü de yer almaktadır.

Ve burada tekrar belirtmek isterim ki, Türk-İş 1987 yılında eylemlerini yurt çapında yaygınlaştıracak ve sonuç alıncaya dek bu eylemleri en etkili şekilde sürdürecektir.

Gerek Anayasa, gerekse malûm kanunların çıkarılışında elinden gelen gayreti gösteren Türk-İş, daha sonra düzenlediği eylemlerde de, kim ne derse desin, başarılı olmuş ve bu eylemlerde Tarım-İş Sendikamız, daima bize destek olan kuruluşların başında gelmiştir. Huzurunuzda Tarım-İş'e ve Tarım-İş üyelerine teşekkür ve şükranlarımı sunar, başarılar dilerim.»

GENEL BAŞKAN ZEYNEL IRMAK'IN KONUŞMASI

«Sendikamız, Türk-İş Konfederasyonu üyesi olarak, Türk İşçi hareketi içerisinde yerini almış ve Türk İşçi hareketi adına konfederasyonca alınan tüm kararlara uymuş ve kendisine düşen ödevleri yerine getirmiştir.

Ancak, Türkiye'mizde hepimizin bildiği üzere çalışma hayatı büyük sıkıntılar içerisindedir. Bu sıkıntılar gerek mevzuattan gerekse, uygulanagelmekte olan ekonomik politikadan doğmaktadır.

İşçilerin, kendi yöneticilerini serbestçe seçme imkanlarına kısıtlamalar getirilmiş 10 yıl (Şubelerde 1 yıl) gibi çalışma şartları konulmuştur.

İşçi Sendikaları Genel Siyaset yasağı içerisine sokulmuşken, işverenlerin tüm kuruluşları ile devamlı siyaset içerisinde bulundukları gözlenmektedir.

Türkiye'nin kim ne derse desin, Tarım Ülkesi olduğu şüphesizdir.

Tarımda çalışanların sayısı ise tüm sektörlerde çalışanların üzerindedir.

İş Kanununun 50. yılı toplantıları yapıldığı şu günlerde, Tarım ve Orman işçisinin hala yasası yoktur.

Asgari ücretle ilgili başka bir önemli mesele de asgari ücretin sanayi ve tarım kesimi şeklindeki ayırımının kaldırılması, tek tip olarak saptanmasıdır.

TÜRKİYE MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL KURULU

TÜRK-İŞ Genel Başkanı ŞEVKET YILMAZ:

"Eylemlerimiz daha da yoğunlaşacaktır..."

MUSTAFA ORHAN Genel Başkanlığa yeniden seçildi.

TÜRKİYE Maden İşçileri Sendikası'nın 2. Genel Kurulu, 21-23 Kasım tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.

Seçimlerde Mustafa Orhan yeniden Genel Başkanlığa seçilirken, Kazım Kasımoğlu Başkan Yardımcılığına, Ekrem Sami Genel Sekreterliğe, Süreyya Gür Genel Mali Sekreterliğe, Hakkı Coşar Genel Teşkilatlanma Sekreterliğine getirildiler. Yeni ihdas edilen Genel Eğitim ve Araştırma Sekreterliği ile Toplu Sözleşme ve Mevzuat Sekreterliklerine ise, Hasan Hüseyin Kayabaş ve Nevzat Yavuz seçildiler.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz yaptığı konuşmada,

«Türk işçisine saygı duymayan bir zihniyet, işçiyi, iliğine, kemiğine kadar sömüren, onu aşağılayan bir zihniyet işçilerden de saygı beklemesin. 1987 yılı, daha yoğun ve yaygın işçi eylemlerinin yapılacağı, işçi hak ve özgürlüklerinin teker teker kazanılacağı bir yıl olacaktır.» dedi.

Toplantıyı bir konuşmayla açan Genel Başkan Mustafa Orhan, özetle şunları söyledi:

«Çağdaş dünyada sendikalar demokrasinin mihenk taşı olarak kabul edilmektedir. Eğer bir ülkede özgür sendikacılık ve toplu pazarlık düzeni yoksa, orada demokrasiden söz edilemez. Böyle bir rejimin geleceği de her zaman tehlikededir.

Bizim gerçek demokrasi taleplerimize karşı iktidar sürekli, «12 Eylül öncesini mi istiyorsunuz?» tehditlerini savurmaktadır. Türk işçileri, biz Türk Sendikacıları 12 Eylül öncesinin anarşi ve terör ortamını istemiyoruz ama, 12 Eylül öncesindeki demokratik haklarımızı, grev hakkımızı, özgür sendikacılık ve toplu pazarlık düzenini istiyoruz.»

Sosyal Demokrat Halkçı Parti Genel Bşkanı Erdal İnönü de konuk olarak katıldığı Genel Kurulda, iktidara geldiklerinde, tüm işçi hak ve özgürlüklerini 12 Eylül'den önceki düzeye getirmek amacında olduklarını belirtti.

Zonguldak Genel Maden-İş Genel Başkanı Mehmet Tezer de şunları söyledi:

«Emek olmazsa sermaye neye yarar. Emeğe verilmeyen saygı, sermayeye de verilmez. Bize saygısı olmayan işverene, hükümete biz nasıl saygılı olabiliriz? Türk-İş, 87'de grev yapmak zorundadır. Biz işçiler, haklarımızı alabilmek, işveren ve hükümet karşısmda ezilmemek için birleşmeliyiz.»

Tes-İş eski Genel Başkanı Erçelik, divandan ısrarla söz isteyerek kürsüye geldiğinde, Türkiye Maden İşçileri Sendikası ile Genel Maden-İş'in birleşmeleri konusuna değinen konuşmasında özetle

«Birleşme sorunu işçilerin sorunu değildir, yöneticilerin sorunudur. Bölünme yönetim düzeyindeki yanılgıların sonucudur. azilet odur kiF, yanlışı görüp dönmektir. Bizi ezenler, sömürenler birleşmemişliğimizden yararlanıyorlar.»

Toplantının ikinci gününde bir konuşma yapan eski Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç ise şunları söyledi:

«Sayın Özal Türkiye'yi hala bir işveren sendikasının başkam gibi yönetiyor, hala kendini öyle görüyor. Bir ülkede ne zaman demokrasi askıya almır, o zaman işçi hakları da kısıntıya uğrar. Demokrasi bize ekmek, hava, su gibi lazımdır. Demokrasiye onların ihtiyacı yoktur, onlar demokrasiden rahatsız olurlar.»

GENEL MADEN-İŞ 2. GENEL KURULU

MEHMET TEZER, yeniden Genel Başkanlığa seçildi.

GENEL Maden-İş Sendikası'nın 2. Genel Kurulu Zonguldak'ta yapıldı. Toplantıda Divan Başkanlığı görevini yapan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz yaptığı konuşmada özetle dedi ki: «Uygulanan bu ekonomik modelle ülkemizin ve işçilerimizin refahını beklemek hayaldir Sayın Özal, bu tutumu ile çalışan kesimin karşısında olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu tutum karşısında biz de Türk-İş olarak tavrımızı almış bulunuyoruz. Çağdaş işçi hakları ve hür sendikacılık ilkeleri yeniden işlerlik kazanmcaya kadar birlik ve beraberlik içinde, mücadelemizi sürdüreceğiz.»

Genel Başkan Yılmaz, aynı işkolunda yer alan Genel Maden İş'le Türkiye Maden-İş Sendikalarının birleşmesi yolundaki olumlu çabaların bir an önce gerçekleştirilmesini de temenni etti.

Toplantıyı bir konuşmayla açan Genel Maden-İş Genel Başkanı Mehmet Tezer özetle şunları söyledi:

«12 Eylül 1980 sonrası serbest toplu pazarlık dönemi getirilmiş olmasına rağmen, üzülerek belirtiyorum ki, umduğumuz ve beklediğimiz aydınlık günleri göremedik. Bırakınız bizim ümit ettiğimiz günleri, ilk sendikacılığın başlangıç tarihi olan 1946 1963 dönemi arasındaki rica sendikacılığı günlerini dahi arar duruma gelmiştir.

"İşçi haklarına saldırılmış, çalışanları rahatsız eden yöntemler getirilmiştir..."

Görev başında olan Hükümet, işçi haklarına yeni saldırılar düzenleyerek, hür ve bağımsız olması gereken toplu sözleşme düzenine müdahale ederek çalışanları huzursuz eden yeni yöntemler getirmiştir.

Bir yandan serbest toplu sözleşme düzenine doğrudan müdahale anlamına gelen ilke kararları ile ücret artışlarına tavan getirerek, yüksek boyutlara ulaşan enflasyon yükü altında zaten boğulmuş olan işçileri açlığa ve sefalete iterken, serbest bölgeler ihdas etmekte ve Kamu Kuruluşlarında sözleşmeli personel çalıştırılması gibi konulardaki yeni yeni yasal düzenlemelerle de sendikal haklara müdahale edip, sendikaların gelişmelerine ve güçlenmelerine yeni darbeler vurulmuştur.»

Yapılan seçimler sonunda ise Genel Başkan vekilliklerine Şemsi Denizer ve Yakup Kayabaşı getirildiler. Bahattin Gezer Genel Sekreter, Hasan Yaman Mali Genel Sekreter, Yekta Kalafat Teşkilatlandırma Genel Sekreteri ve Selahattin Ataman da Eğitim Genel Sekreteri seçildiler.

TEZ-KOOP-İŞ GENEL KURULU YAPILDI

KENAN GÜRBÜZ, yeniden Genel Başkan seçildi.

TEZ-KOOP-İŞ ve KOOP-İŞ'in birleşme sorununa değinen YILMAZ:

"ASIL OLAN BU ÇATININ KORUNMASIDIR..."

TÜRKİYE Ticaret, Kooperatif, Eğitim, Büro ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası (TEZ KOOP-İŞ)'in 12. Genel Kurulu, 29-30 Kasım tarihleri arasında Ankara'da Türk-İş salonlarında toplandı.

Toplantıyı bir konuşmayla açan Genel Başkan Kenan Gürbüz, özetle şunları söyledi :

«Çalışan kesimin ve özellikle işçi sınfmır hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı, ağır ekonomik kararların küçük bir zümrenin çıkarları için uygulandığı günümüzde, rejimimizir temelini oluşturan demokrasimizin aldığı yaraların sarılmasında ciddi ve etkili girişimlerde bulunulmaması gelecek için kaygı duyduğumuz önemli bir konudur.

Biz, Türk işçileri ve sendikaları olarak, bu konuda derinden bağlı olduğumuz demokrasimizin engin faziletinden yararlanmak için büyük fedakârlıklar göstermeliyiz. Çünkü biliyoruz ki, Türk toplumunun ve işçi sınıfının varlığını oluşturan demokratik rejimimiz güçlendiği ve kökleştiği takdirde, hak ve özgürlüklerimize kavuşacağız, sıkıntıların üstesinden geleceğiz, huzur ve refaha kavuşacağız.»

ŞEVKET YILMAZ'IN KONUŞMASI

Toplantının Divan Başkanlığını yürüten Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz Tez Koop-İş ile aynı işkolunda faaliyet gösteren Koop-İş'in birleşmeleri konusuna değinerek şunları söyledi :

«Asıl olan bu çatının su almaması, Türk-İş'in, Türk işçi hareketinin zarar görmemesi, korunmasıdır.

İşkolları sayısının 20'ye düşürülmesi, bizim talebimiz olmadığı için getirildi. Eğer talebimiz olsaydı, diğerleri gibi o da geri teperdi.

Özal'ın Türk işçisi ve halkı karşısında kurduğu cepheyi çökertmek için güçlerimizi birleştirmeliyiz.

HALİL TUNÇ'UN KONUŞMASI

Toplantıya konuk olarak katılan Halil Tunç ise, «1981 Anayasası, güçlüyü daha güçlü, güçsüzü daha güçsüz yapmanın çerçevesini koymuştur. Özal bize düşmandır. Bize karşı koyduğu eylemlere, eylemlerle karşılık vermek, Özal'a haddini bildirmek zorundayız.» dedi.

Yapılan seçimler sonunda ise, Kenan Gürbüz Genel Başkanlığa yeniden seçilirken Mehmet Öz Genel Sekreter, Ahmet Taner Genel Başkan Vekili, Bahattin Sak Genel Mali Sekreter, Hikmet Aksoy Genel Eğitim Sekreteri ve Erol Polatcan da Genel Örgütlenme Sekreteri oldular.

DENİZCİLER SENDİKASI, 2. GENEL KURULUNU YAPTI

Yeniden Genel Başkanlığa seçilen EMİNKUL, çalışma hayatının içinde bulunduğu çıkmazların üzerinde durdu

TÜRKİYE Denizciler Sendikası ikinci olağan genel kurulu 22-23 Kasım tarihlerinde yapıldı ve Genel Başkanlığa yeniden Emin Kul seçildi.

Genel Kurulun açış konuşmasını yapan Emin Kul, Türk işçi hareketinin karşı karşıya bulunduğu sorunlarla ilgili görüşlerini açıklarken, «Türk-İş ve Türk işçilerinin bu sorunlarını aşabilmesinin tek yolu, sendikaları olarak birlik ve beraberliğimizi muhafaza etmektir» dedi.

Verilen bir önergenin kabulü ile divan başkanlığına Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, yardımcılığına Türk-İş 1. Bölge Temsilcisi Vahap Güvenç, yazmanlıklara da Kâmil Atay, Tercan İstek, Eyüp Altındağ getirildiler.

Büyük bir olgunluk içinde geçen genel kurulun ikinci gün çalışmaları seçimlerle geçti.

Yapılan seçimler sonunda Genel Başkanlığa Emin Kul, Genel Başkan Yardımcılıklarına Ahmet Karahan ve Mustafa Yosma, Genel Sekreterliğe Mustafa Yöndem, Genel Mali Sekreterliğe Recep Dincer, Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğine Mecit Güneysu, Genel Eğitim Sekreterliğine Niyazi Canbakış, Toplu İş Sözleşmeleri Sekreterliğine de H. Turan Uzun yeniden seçildiler.

Dergimiz, Sayın Kul ve çalışma arkadaşlarını kutlar, başarılarının devamını diler.

LİKAT-İŞ GENEL KURULU SONUÇLANDI

Eski yöneticiler yeniden işbaşına getirildi.

Genel Başkan AHMET KURT :
"ÇALIŞMA HAYATINI DÜZENLEYEN YASALARDA DEĞİŞİKLİK ŞARTTIR"

TÜRKİYE Liman ve Kara Tahmil - Tahliye İşçileri Sendikası Likat-İş'in 10. Genel Kurulu Türk-İş salonunda toplandı.

Yapılan seçimlerde Ahmet Kurt tekrar Genel Başkanlığa seçilirken, Neşet Mazmancı Genel Sekreterliğe, Ali Kayaeren Mali Sekreterliğe getirildi.

10. Genel Kurulu bir konuşmayla açan Ahmet Kurt özetle şunları söyledi :

AHMET KURT'UN AÇIŞ KONUŞMASI :

«Yeni bir teşhis değil ama, yine de söylemek zorundayım. Bugün Sendikalar rahatsızdır, sıkıntılıdır ve sancılı günler yaşamaktadır. İşçiler ve Sendikaları, 12 Eylül 1980'den önce içine düşülen siyasal, ekonomik ve toplumsal bunalımdan, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiye dönüşümün tadına varmak şöyle dursun, adeta bu dönemin faturasını ödemek gibi bir~ talihsizlikle karşı karşıya bırakılmışdır.

Açık ve net söylüyorum. Sıkıntıların birinci kaynağı yasalar, diğeri de iktidarın Sendikalara bakış açısı ve tutumudur. Çalışma hayatını düzenleyen yasalarda anti demokratik hükümler vardır ve bu yasalar işçinin yanında değil karşısmdadır. Bir revizyon şarttır, elzemdir, kaçınılmazdır...

Bunun için diyorum ki, geç de olsa, zararın neresinden dönersek kârdır diyelim, kabuklarımızdan sıyrılalım, gerçekçi çözümlere yönelelim ve Vatansever, Milliyetçi, Milli iradeye bağlı Türk İşçisi diye övündüğümüz bu insanlara artık birşeyler verelim.

Bir milletvekili ya da bakan olabilmek için bir yıl ya da on yıl tecrübe şartı yok, sendika yöneticisi olmak için 10 yıl çalışma şartı getiriliyor. Bu ne biçim hakkaniyet ve demokrasi anlayışıdır.

Bütün bunları Türk İşçisi ibretle izlemektedir. Sendikalar üzerindeki doğrudan doğruya ve dolaylı olarak yapılan baskı ve yasaklara seyirci kalmayı yeğ tutanlara Türk İşçisi gerekli cevabı verecektir. Bundan asla kuşkunuz olmasın.

Buraya kadar söylediklerimizden, sorunları sadece bizim dışımızdakilere yükleyerek, biz sendikaların tüm sorumluluklarından kurtulduğunu amaçladığımız neticesi çıkarılırsa yanlış olur. Hatalarımız ve sevaplarımızla bu sorumluluğun idraki içinde olmak ve demokratik hayatın ayrılmaz bir parçası olarak yalnız işçinin değil, tüm çalışanların yaşam koşullarını iyileştirmede çaba göstermek zorundayız.

Bizler bu görev ve sorumlulukları ne ölçüde yerine getirebildik? İşlevlerimizi yerine getirirken başarı oranımız ne oldu? Yapabildiklerimiz ve yapamadıklarımız nelerdir? Mazeretlerimiz ne derecede tutarlı ve geçerlidir?.

Bütün bunlar ve benzerleri Sendikamız düzeyinde bu Genel Kurulda, Üst Kuruluş Düzeyinde de Türk-İş Genel Kurulunda tüm ayrıntıları ile ortaya konacak, eleştirilecek ve herkes bu uygar mücadeleden nasibini alacaktır.»

DOK GEMİ-İŞ'İN 30. GENEL KURULU

Genel Başkanlığa yeniden seçilen
NAZIM TUR,

"TÜRK İŞÇİ VE SENDİKAL HAREKETİ, BU KISITLAMA, YASAKLAMA VE SUÇLAMALARA LÂYIK DEĞİLDİR..."

TÜRKİYE Liman, Dok ve Gemi Sanayii İşçileri Sendikası DOK GEMİ-İŞ Sendikasının 30. Genel Kurulu yapıldı. Sendikanın Genel Başkanlığı'na Nazım Tur yeniden seçilirken, Genel Sekreterliğe Ali Güven Genel Mali Sekreterliğe Emin Ağaçyetiştiren, Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğine Abdurrahman Sarçın, Genel Eğitim Sekreterliğine de Aziz Aydın getirildiler.

29 - 30 Kasım tarihleri arasında yapılan Genel Kurul toplantısını bir konuşma ile açan Genel Başkan Nazım Tur, özetle şunları söyledi :

NAZIM TUR'UN KONUŞMASI :

«12 Eylül 1980 sonrasında geçmişte yapılan yanlışlıklar sebebiyle yeniden düzenlenen yasaların, her sahadaki ilk tatbikatçısı sendikamız olmuştur.

Diğer yandan 1982 Anayasasında, çalışma ve sendikal yaşantımızı yakından ilgilendiren Ulusal Yasalarda yapılagelen değişiklikler, kısıtlamalar, sınırlamalar ve yasaklamalar nedeni ile, geçmişte elde ettiğimiz bir çok haklarımızdan da yoksun bırakmış bizleri.

Bütün bu kısıtlamalar, sınırlamalar, yasaklamalar ve suçlamalar, hangi haklı nedenlere dayandırılmış olursa olsun, Türk işçi ve sendikal hareketi, buna lâyık değildir.

Toplum yaşantımızı allak bullak eden olay ve olgular yeniden tekrarlanmaması için, geçmişten ders alınarak, daima, önce vatan anlayışıyla hareket eden Türk-İş topluluğu, anarko sendikalizm özlemcilerinin kucağına itilmemelidir.

Sağduyu sahibi, vatanperver, Türk-İş topluluğu, her zaman, devletinin, milletinin emrinde olmuştur.

Türk işçi topluluğunun sesine kulak vermemek, bu büyük kitlenin haklarını istismar etmek isteyen, yerli, yabancı, iç ve dış düşmanları körükler, ümitlendirir.

O nedenle, Türk işçisinin içinde bulunduğu sıkıntılara çare aramak, bir vatanseverlik gereğidir.

Bir toplum içinde, bireysel, örgütsel veya siyasal suçlamaların iddia ve cezaları, o toplumun anayasalarında veya uygulama yasalarında değil, ceza yasalarında yer alır. Ayrıca, bireysel, örgütsel veya siyasal suçlardan ötürü, tüm toplumlara şâmil önlemler de alınamaz. Alındığı yerlerde de gerçek demokrasiden söz edilemez. Bu şartlar, Türkiye için de aynen yürürlüktedir.»

TÜRK HARB-İŞ GENEL KURULU...

ESKİ YÖNETİCİLER YENİDEN İŞBAŞINA GETİRİLDİ...

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz Genel Kurul Divan Başkanlığına seçildi.

TÜRK-HARB-İŞ Sendikasının 7. Genel Kurulu Ankara'da yapıldı.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın Divan Başkanlığı yaptığı toplantıyı bir konuşmayla açan, Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan özetle şunları söyledi :

KENAN DURUKAN IN KONUŞMASI :

«Ekonomik, sosyal ve siyasal sistemi ne olursa olsun bütün ülkelerde temel insanlık hakkı olan sendikal hakların eksiksiz olarak uygulanır olması gerektiğine inanıyor ve bunu savunuyoruz.

Sendikal hakları çeşitli bahanelerle sınırlayan başta Anayasa olmak üzere öteki yasaların değişme zamanı geçmektedir.

Bu Yasaları değişmez din kuralları gibi gösterme gayretleri boşunadır.

Bunlar mutlaka değişecektir.

Sendikaların tek başlarına ve ayrı ayrı verecekleri mücadelenin sonuç vermesi beklenemez.

Aksine bu yoldan sendikaların teker teker tuzağa düşmeleri ya da düşürülmelerinin kaçınılmaz olduğu gözardı edilmemelidir.

Böylesi mücadelelerin konfederasyon düzeyinde verilmesi gerekir.

Konfederasyonların toplu sözleşme yapma işlevi yoktur.

Konfederasyonlar toplu sözleşmeden doğan uyuşmazlıklarlada uğraşmazlar. İşçi konfederasyonları **EMEĞİN** temsil görevini üstlenirler.

İşçi konfederasyonunun en önemli görevi **EMEĞİN** sömürülmesine karşı çıkmaktır.

Sendikalar bir yandan kendi işkollarının sorunları ile uğraşırken öte yandan bağlı olduğu konfederasyonun kararlar ve direktifleri doğrultusunda tavır koymaya, mücadeleye katılmaya çalışırlar.

Türk Harb-İş olarak;
İşçinin birliğinden yanayız.»

SEÇİMLER :

Genel Kurulun son gününde yapılan seçimlerde Türk Harb-İş yönetiminde bir değişiklik olmadı. Eski yöneticiler işbaşına getirildi.

Sendikanın Yönetim Kurulu şu üyelerden oluşuyor :

Genel Başkan : Kenan Durukan, İkinci Başkanlar : Remzi Durukan ve Çetin Soyak, Genel Sekreter : Mustafa Alpdündar, Mali Genel Sekreter : Gürkan Yatmazoğlu, Eğitim Teşkilatlandırma Sekreteri : Cahit Sengelli.

TEKSİF GENEL KURULU YAPILDI...

Geçerli oyların tümünü alan ŞEVKET YILMAZ yeniden Genel Başkanlığa seçildi

Genel Yönetim Kuruluna, BÜRÇİN, İNANDIOĞLU, POLAT ve YALÇINOĞLU yeniden seçildiler.

KISA adı **TEKSİF** olan Türkiye Tekstil, Örme ve Giyim Sanayi İşçileri Sendikası 11. Genel Kurulu 20 - 23 Kasım tarihleri arasında Ankara'da yapıldı ve geçerli oyların tümünü alan Genel Başkan Şevket Yılmaz yeniden seçildi.

Genel Başkan Şevket Yılmaz' **«Sayın Özal'la görülecek hesabımız var. Sayın Özal bu hesabı 28 Eylül'de büyük oy kaybı ile ödemiş değildir. Daha kendisinden büyük alacağımız var. Bizim faturanın bedeli, Özal iktidarının siyasi tarihimizden kaybolup gitmesiyle ancak ödenmiş olacaktır»** dedi.

Divan teşkili ve komisyonların belirlenmesinden sonra söz alan Ticaret ve Sanayi Bakanı Cahit Aral, Yılmaz'ın yukarıdaki sözlerinin kendisinde üzüntü yarattığını belirterek, **«Kanunlarda tashihi mevcut hususlar vardır. Türk-İş'i her zaman ve her yerde takdir etmişizdir ve biliyoruz»** dedi.

Aral'ın, Genel Başkanın konuşmasından üzüntü duyduğunu söylemesi delegelerin tepkisine yol açtı.

Daha sonra Türk-İş eski Genel Başkanı Halil Tunç'un kürsüye gelerek, **«İşçiye saygısı olmayan hükümetlere, işçilerin de saygı göstermeyeceğini»** söylemesiyle Devlet Bakanı Ahmet Karaevli söz istedi.

Karaevli, saygısız ifadeler kullanıldığını belirttiğinde, delegeler ayağa kalkarak kendisini protesto ettiler.

Genel Kurul çalışmaları sırasında Uluslararası Tekstil Sanayii İşçileri Federasyonu Genel Sekreteri Charles Ford, Danimarka Tekstil İşçilerini temsilen Gunda Rojsaer, Mısır'lı sendikacıları temsilen Sami İz-il Arap birer konuşma yaptılar.

TEKSİF Genel Kurulunun ikinci ve üçüncü gün çalışmalarında raporların müzakeresine geçildi, daha sonra komisyon raporları görüşülerek kabul edildi.

Eleştirilerin Yönetim Kurulu üyelerince cevaplandırılmalarından sonra yetkili kurullar ibra edildiler.

Yapılan seçimler sonunda, 230 delegenin geçerli 215 oyunu alan Şevket Yılmaz Genel Başkanlığa, M. Sait Bürçün ve Necdet İnandıoğlu Genel Başkan Yardımcılıklarına, Zeki Polat Genel Sekreterliğe, İbrahim Yalçınoğlu da Genel Saymanlığa yeniden seçildiler.

ICFTU, Türkiye'deki gelişmeleri değerlendirdi

ULUSLARARASI Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonunun (ICFTU) Yönetim Kurulu toplantısı 19/21 Kasım tarihlerinde Brüksel'de yapıldı.

Türkiye'de sendikal yaşamda görülen çıkmazların ve işçi sorunlarının değerlendirildiği toplantıda Türk-Iş Dış İlişkiler Müdürü ve ICFTU Yönetim Kurulu Üyesi Şenar Tayşi son altı aylık gelişmeleri anlattı. Tayşi «Türk-Iş'in eylem programı 1987'de de etkin bir biçimde uygulanacaktır» dedi. Yönetim Kurulu Türk-Iş'in bugüne kadarki mücadelesini ve çalışmalarını övgü ile kaydetti ve ICFTU'nun Türk-İş'in işçi hak ve özgürlüklerini koruma ve geliştirme mücadelesini desteklediğini açıkladı. ICFTU Yönetim Kurulu toplantısına Genel Başkan Danışmanı Önder Aker de katıldı.

TEKSİF, 100 BİN İŞÇİ ADINA TOPLU SÖZLEŞME İMZALADI...

TEKSİF Sendikası ile Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası arasında yaklaşık 100 bin tekstil işçisi adına toplu iş sözleşmesi imzalandı.

19 Kasım tarihinde Ankara'da düzenlenen imza törenine, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu ve işveren sendikası başkanı Halit Narin ile işveren temsilcileri, TEKSİF yöneticileri ve şube başkanları katıldılar.

1.9.1986 tarihinden itibaren yürürlüğe giren toplu iş sözleşmesi ile birinci yıl için ücretlere % 35 artı 10 bin, ikinci yıl için ise seyyanen 26.000 lira zam yapıldı.

Diğer taraftan, sosyal yardımlarda da yüzde yüze ulaşan artışlar sağlandı.

Törende konuşan Türk-İş ve TEKSİF Genel Başkanı Şevket YILMAZ, «Sağlanan üstün hakların, işyerlerinde verimi arttıracağı kuşkusuzdur» dedi.

TİSK Genel Başkanı Halit Narin de, toplu iş sözleşmesiyle işverenler olarak bütün imkanlarını kullandıklarını belirtti.

TİSK'le yapılan sözleşme, Şevket Yılmaz ve Halit Narin tarafından imzalandı.

TEKSİF yöneticileri Bürçin ve Polat, Sümerbank Gen. Müd. Yardımcısı Başimi ile önsözleşmeyi imzaladı.

30 Bin işçi için görüşmeler başladı...

TEKSİF Sendikası ile Sümerbank Genel Müdürlüğü arasmda 30 bin işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin açılış töreni geçtiğimiz günlerde yapıldı.

TEKSİF Genel Başkan Yardımcısı M. Sait Bürçün, Genel Sekreter Zeki Polat ve Sümerbank işyerlerine muhatap şube başkanlarının katıldığı törende Sümerbank Genel Müdür Yardımcısı Hüsamettin Başimi, Kamu-İş Sendikası Başkanı ve yöneticileri de hazır bulundular.

TEKSİF Genel Başkan Yardımcısı Bürçün, toplu iş sözleşmesinin en kısa zamanda bitirilmesi gerektiğini, işyerlerinde işçilerin beklentilerinin günün şartlarına göre karşılanarak verimin arttırılmasına katkıda bulunmanın zorunlu olduğunu söyledi.

MPM BÜLTENİNDEN

İşletmelerde Verimlilik Gelişmesini Engelleyen Temel Faktörler

Kısaca verimlilik, ihtiyaçların tatminine yönelik çıktının girdiye oranı olarak tanımlanır. Personel, makina, malzeme, araçgereç, sermaye ve zaman gibi faktörler, ancak ihtiyacı tatmine yarayan bir çıktının üretiminde kullanıldıkları sürece verimlilikleriyle ilgilenilir. Gerçekten, yapılan bir iş yeterli olabilir, fakat yüksek yararlılık sağlayamıyorsa ya da yapılan işin piyasa değeri yoksa, o işin verimliliğinden söz edilemez. Tersine yapılan bir iş bir ihtiyacı tatmin edebilir ve piyasa değeri de bulunabilir. Ancak, yapılan iş yetersiz ise gene verimlilikten söz edilemez.

Verimliliğin geliştirilmesinde üretim girdileri kadar işletme organizasyonunun da önemli rolü bulunmaktadır.

İşte bir işletme organizasyonunda verimliliğin geliştirilmesini gerçek anlamda engelleyen şu 24 faktör bulunmaktadır:

1. Etkisiz planlama, yönlendirme ve kontrol.
2. Aşırı büyütülmüş organizasyon yapıları.
3. Gereğinden fazla personel ihtihdamı.
4. Yönetimin verimliliğe gerekli dikkati göstermemesi ve organizasyon içinde verimliliği engelleyen faktörleri elimine etmemesi.
5. İşletme içi haberleşme noksanlığı.
6. Araştırma ve geliştirme çabalarına bağlı olmadan yapılan yetersiz ya da etkili olmayan yatırım.
7. Yetersiz teknoloji değişimi.
8. Çalışma koşullarının iyi olmaması.
9. Kuruluşta çalışanların motivasyonuna yönelik uygulamalardaki noksanlıklar.
10. Yanlış istihdam.
11. Görevlendirmede yapısal bozukluklar.
12. Performans konusunda bilgi alma ve değerlendirmedeki yetersizlikler.
13. Yasal prosedürlere yeterli dikkatin gösterilmemesi.
14. Modası geçmiş teknoloji kullanımı.
15. Kişinin bireysel performansını dikkate alan ücret sistemlerinin olmaması.
16. Yönetsel ve teknik gereklere paralel olmayan terfiler.
17. Proseslerdeki yetersizlikler.
18. Müşterilerle yeterli ölçüde yüz yüze görüşülmemesi.
19. Mühendislik ve üretim hizmetlerinin yetersizliği.
20. Taşaronluk ve tedarik hizmetlerinin yeterli ölçüde kontrol edilememesi.
21. İşlemlerin aşırı karmaşık olması.
22. İşletme organizasyonuna aşırı ölçüde politika girmesi.
23. Yönetim geliştirmedeki yetersizlikler.
24. Yetersiz makine ve ekipman yatırımıyla uygun olmayan bakım-onarım hizmeti.

Bu faktörlerin ortadan kaldırılması verimliliği geliştirmede gösterilen çabalara olumlu etkiler yapacaktır.

TÜRK-İŞ ÇALIŞMA RAPORLARI DELEGELERE GÖNDERİLDİ

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun 22 Aralık 1986 tarihinde Ankara'da DSİ Salonu'nda çalışmalarına başlayacak 14. Genel Kuruluna sunulan raporlar genel kurul delegelerine ve basına gönderildi.

274 Sayfadan oluşan Çalışma Raporuna ek olarak "Belgeler" başlığını taşıyan ve 480 sayfa tutan ikinci rapor da hazırlandı.

Mali Raporla birlikte üç kitap halinde sunulan çalışmaların dışında, genel kurula bir dördüncü kitabın yetiştirilerek dağıtılacağı açıklandı.

Dördüncü kitap, olaylar karşısında Türk-İş'in tavrını belirleyen belgeleri içeriyor.

GÜNÜN KONUSU : SERBEST DOLAŞIM

TÜRK-İŞ

TÜRK İŞÇİLERİNİN SERBEST DOLAŞIMIYLA İLGİLİ OLARAK ULUSLARARASI İŞÇİ KURULUŞLARININ HAREKETE GEÇMESİNİ İSTEDİ...

ICFTU, DGB ve ETUC'a çekilen
Şevket Yılmaz imzalı telgraflarda :

"TÜRK İŞÇİ HAREKETİ, BU HAKSIZLIK KARŞISINDA HÜR DÜNYA İŞÇİ HAREKETİNİ YANINDA GÖRMEK İSTEMEKTEDİR." denildi.

Türk-İş, Ortak Pazar Ülkelerinde Türk işçilerinin serbest dolaşımı ile ilgili olarak, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu **(ICFTU),** Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu **(DGB)** ve Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu **(ETUC)**'na başvurarak, 1963 yılında imzalanan Ankara Anlaşmasının uygulanması için **AET** ülkeleri nezdinde teşebbüse geçilmesini istedi.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın imzasıyla gönderilen telgraflarda; Ankara Anlaşmasının 12. maddesi ile 1970'te imzalanan katma protokolün 36. maddesinin, Türk vatandaşlarına 1 Aralık 1986 tarihinden itibaren AET ülkelerinde serbest dolaşım hakkı tanıdığı hatırlatılarak, **"Uluslararası anlaşmaların eksiksiz uygulanması uluslararası hukuk anlayışının temelidir"** deniliyor.

Telgraflarda ayrıca, aksine alınan kararların, uluslararası ilişkilere gölge düşüreceği de vurgulanarak, **"Türk işçi hareketi, bu haksızlık karşısında hür dünya işçi hareketini yanında görmek istemektedir"** deniliyor.

Serbest dolaşım reddedilmesi üzerine

ŞEVKET YILMAZ bir açıklama yaptı

AET Bakanlar Konseyi'nce serbest dolaşım hakkının reddedilmesi üzerine bir açıklama yapan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, «Serbest dolaşım hakkı AET anlaşmasından kaynaklanan ve uluslararası hukukun güvencesi altında olan bir haktır. AET Bakanlar Konseyi talihsiz bir karar almıştır» dedi.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz Türk Hükümetinin, hakkın özünü zedeleyebilecek her çeşit pazarlığa kapalı bir tutumla Türkiyenin AET andlaşmasından kaynaklanan hakkının tanınması için çaba sarfetmesi gerektiğini bildirdi.

Türk-İş Genel Başkanı «AET Türk işçisi için sadece ekonomik bir bütünlük'ten ibaret değildir; siyasal bütünleşmeyi de içerir. Türkiye çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi tartışmalı halde tutan sorunları aşabildiği ölçüde, bu alanda başarı kazanabilecektir» dedi.

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Gen. Bşk.: **ŞEVKET YILMAZ** Bayındır Sok. No: 10 Telf.: 33 31 25 - 26 27 28/29 ANKARA	14	**DOK GEMİ-İŞ** Gen Bşk.: **NAZIM TUR** Büyük Langa Fabrika Sok. No. 13 Telf.: 526 88 96 - 527 86 92 Yenikapı/İSTANBUL
01	**TARIM-İŞ** Gen. Bşk.: **ZEYNEL IRMAK** Necatibey Cad. 22 Telf.: 29 56 86 - 87 Sıhhiye/ANKARA	15	**YOL-İŞ** Gen. Bşk.: **BAYRAM MERAL** İzmir Cad. 22/25 Telf.: 18 05 95 - 25 78 64 - 25 38 07 ANKARA
02	**TÜRKİYE MADEN-İŞ** Gn. Bşk.: **MUSTAFA ORHAN** Strasburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye/ANKARA Tel.: 29 75 22 - 29 17 32 - 30 22 15 - 30 22 16	16	**TES-İŞ** Gen. Bşk.: **FARUK BARUT** Meşrutiyet Cad. Karanfil Sok. 34 Telf.: 34 49 87 - 88 - 89 / 18 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
02	**GENEL MADEN-İŞ** Gn. Bşk: **MEHMET TEZER** Mithatpaşa Cad. Okul Sok. Telf.: 2002 ZONGULDAK	17	**TEZKOOP-İŞ** Gen Bşk: **KENAN GÜRBÜZ** Necati Bey Cad. Sezenler Sok. 2/16 Telf.: 29 67 97 - 29 47 99 Sıhhiye/ANKARA
03	**PETROL-İŞ** Gn. Bşk.: **CEVDET SELVİ** Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Telf.: 167 46 86 Gayrettepe/İSTANBUL	17	**KOOP-İŞ** Gen. Bşk.: **AHMET BALAMAN** İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 15/11 Telf.: 30 08 55 - 29 44 80 Yenişehir/ANKARA
04	**TEKGIDA-İŞ** Gen. Bşk.: **ORHAN BALTA** 4. Levent Konaklar Sok. Telf.: 164 49 96 - 97 - 98 Levent/İSTANBUL	18	**TÜMTİS** Gen. Bşk.: **İBRAHİM UZUN** Selim Paşa Sok. Tümtis Sarayı No: 62 Telf.: 526 72 32 - 3 Aksaray/İSTANBUL
05	**ŞEKER-İŞ** Gen. Bşk.: **HİKMET ALCAN** Karanfil Sokak 59 Telf.: 18 42 73 - 74 - 75 Bakanlıklar/ANKARA	19	**DEMİRYOL-İŞ** Gen. Bşk.: **MEHMET ACİDERELİ** Necatibey Cad. Sezenler Sok. 5/4 Telf.: 29 56 70 - 71 Sıhhiye/ANKARA
06	**TEKSİF** Gn. Bşk. **ŞEVKET YILMAZ** Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sok. No. 1 Kat: 5 - 6 Telf.: 31 21 70 - 71 - 72 - 73 - 74 ANKARA	20	**TÜRKİYE DENİZCİLER** Gen Bşk.: **EMİN KUL** Rıhtım Cad. Çıracı Sok. No. 7 Telf.: 144 48 38 - 149 56 29 Tophane/İSTANBUL
07	**DERİ-İŞ** Gn. Bşk.: **YENER KAYA** Gençtürk Cad. 17/3 Birlik Işhanı Telf.: 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray /İSTANBUL	21	**HAVA-İŞ** Gen. Bşk.: **İBRAHİM ÖZTÜRK** İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Telf.: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy/İSTANBUL
08	**AĞAÇ-İŞ** Gen. Bşk.: **GÜRAL ERÇAKIR** Necatibey Cad. No. 20 Telf.: 29 53 95 - 29 08 27 Sıhhiye/ANKARA	22	**LİKAT-İŞ** Gen Bşk: **AHMET KURT** Necatibey Cad. Sezenler Sok. 4/5 Telf.: 30 21 82 - 83 Sıhhiye/ANKARA
09	**SELÜLOZ İŞ** Gen. Bşk.: **İSMAİL ÖNAY** Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. Işılay Apt. Kat: 1 Telf.: 11899 - 11806 - 11726 İZMİT	23	**HABER-İŞ** Gen. Bşk.: **TURAN ÇAĞLAR** Necatibey Cad. Sezenler Sok. 1/14 Telf.: 30 22 60 - 29 36 12 Sıhhiye/ANKARA
10	**BASIN-İŞ** Gen. Bşk.: **ALİ EKBER GÜVENÇ** Necatibey Cad. 20/7 Telf.: 30 29 08 Sıhhiye/ANKARA	24	**SAĞLIK-İŞ** Gen. Bşk.: **MUSTAFA BAŞOĞLU** Necatibey Cad. 23/9-10 Telf.: 30 25 41 - 42 - 44 Sıhhiye/ANKARA
11	**BASİSEN** Gen. Bşk.: **METİN TİRYAKIOĞLU** İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Telf.: 149 56 83 - 149 32 64 Galatasaray/İSTANBUL	25	**TOLEYİS** Gen. Bşk.: **MUSTAFA ARAS** Meşrutiyet Cad. 182/3 Telf.: 149 41 383 Şişhane/İSTANBUL
11	**BASS** Gen. Bşk.: **RACİ BAYÜLKE** Sümer Sok. 29 Telf.: 30 13 71 - 30 20 28 Demirtepe/ANKARA	26	**TÜRK HARB-İŞ** Gen. Bşk.: **KENAN DURUKAN** İnkılâp Sokak 20 Telf.: 34 20 00 Kızılay/ANKARA
12	**TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ** Gen. Bşk.: **TAMER ERALAN** Necatibey Cad. 20 Kat: 4 Telf.: 29 53 91 - 29 53 96 Sıhhiye/ANKARA	27	**TGS** Gen. Bşk.: **OKTAY KURTBÖKE** Basın Sarayı Kat: 2 Telf.: 527 85 34 Cağaloğlu/İSTANBUL
12	**KRİSTAL ÇİTSER-İŞ** Gen. Bşk.: **HASAN BASRI BABALI** Sahip Molla Cad. 24 Telf.: 331 00 77 - 331 06 88 Paşabahçe/İSTANBUL	28	**TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ** Gen. Bşk.: **HÜSEYİN PALA** Yeni Selim Paşa Sok. 62 Telf.: 526 72 32 - 33 Aksaray/İSTANBUL
13	**TÜRK-METAL** Gen. Bşk.: **MUSTAFA ÖZBEK** Gazi M. Kemal Bulvarı 40/1 Telf.: 29 17 53 - 54 Maltepe/ANKARA		**TÜRK-SEN** Gen. Bşk.: **HÜSEYİN CURCIOĞLU** 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sok. Telf.: 72 444 Lefkoşe/KIBRIS